

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
M.C.H. van Boheemen
AD/STG

Doorkiesnummer +31 235144628
boheemenm@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d. 18-11-2024
Commissie Leefomgeving
Datum commissievergadering 21-10-2024

4 november 2024

1|28

Onderwerp:

Voordracht Definitieve verklaring van geen bedenkingen windturbines
Noorder IJplas gemeente Amsterdam

De commissie Leefomgeving adviseert:

De Voordracht Definitieve verklaring van geen bedenkingen windturbines Noorder IJplas gemeente Amsterdam als bespreekstuk door te geleiden naar de Statenvergadering van maandag 18 november 2024.

Uittreksel concept-verslag commissie Leefomgeving 21-10-2024:

- 4 A-agenda Klimaat en Energie**
- 4.a Definitieve verklaring van geen bedenkingen windturbines Noorder IJplas gemeente Amsterdam (met uitnodiging van commissie Ruimte)**
- 4.a.1 Reactie gemeente Amsterdam Definitieve Verklaring van geen Bedenkingen windturbines Noorder IJplas gemeente Amsterdam**
- 4.a.2 Schriftelijke reacties op Definitieve Verklaring van geen Bedenkingen windturbines Noorder IJplas gemeente Amsterdam**

Toelichting:

Provinciale Staten wordt voorgesteld om geen Verklaring van geen Bedenkingen (VVGB) af te geven voor het realiseren van drie windturbines aan de Noorder IJplas te Amsterdam. Dit onder andere vanwege de strijdigheid van de ontwikkeling met de Wet natuurbescherming.

Dit voorgestelde besluit betreft een vervolg in de procedure en het besluit van Provinciale Staten van november 2023. Provinciale Staten wordt nu gevraagd een definitieve beslissing te nemen, zijnde het weigeren om een VVGB af te geven voor de realisatie van drie windturbines in de Noorder IJplas. De commissieleden kunnen met elkaar en gedeputeerde bijgaande voordracht bespreken. De commissie wordt gevraagd of zij de VVGB als hamerstuk of als bespreekstuk wenst door te geleiden naar de Statenvergadering van 18 november 2024.

Voorafgaand aan de vergadering hebben zich vier sprekers aangemeld.

De heer **Verbeek** bespreekt het project rond de Noorder IJplas in het kader van het Klimaatakkoord en de inzet op windenergie. Hij benadrukt dat een belangrijk uitgangspunt uit het Klimaatakkoord is dat burgers meer betrokken moeten worden bij de energietransitie, en dat er een eerlijke verdeling van de voordelen en nadelen moet zijn. Er werden afspraken gemaakt over omgevingsparticipatie, een omgevingsfonds, financiële participatie en lokaal eigendom van de windturbines. Volgens de heer Verbeek is hier bij het Noorder IJplas-project niets van terechtgekomen. Ondanks vier jaar aan zogenaamde participatie, hebben de initiatiefnemers geen verbinding opgebouwd met de omgeving, die vanaf het begin grote weerstand toonde tegen de windturbineplannen.

De heer Verbeek wijst erop dat de Technische Advies Commissie Hoofdgroenstructuur in 2020 al adviseerde geen windturbines toe te staan in de hoofdgroenstructuur, zeker niet in de buurt van hoogspanningsleidingen. Toch zijn alle zoekgebieden, behalve het Westelijk Havengebied, in deze beschermde zones aangewezen, waaronder de Noorder IJplas. Dit voorjaar stemden 162.000 Amsterdammers in een referendum tegen windturbines in de hoofdgroenstructuur, wat volgens de heer Verbeek aantoont hoe belangrijk groen voor de Amsterdammers is. Sinds de aanwijzing van deze zoekgebieden in 2020 zijn duizenden bezwaarschriften ingediend, wat volgens hem een gebrek aan draagvlak illustreert.

De heer Verbeek benadrukt dat stedelijke gebieden, zoals de Noorder IJplas, extra zorgvuldigheid vereisen, aangezien daar 9600 mensen binnen de hinderzone van de turbines wonen, tegenover gemiddeld zestig in landelijke gebieden. In de nieuwe Amsterdamse PlanMER zijn zoekgebieden beoordeeld op sociale aspecten, waardoor veel gebieden afvielen, zoals het gebied langs de A10 Noord. De Noorder IJplas werd echter niet op sociale aspecten beoordeeld. Verzoeken om deze aspecten in de MER op te nemen, werden volgens de heer Verbeek herhaaldelijk geweigerd, waardoor de gezondheidsrisico's voor omwonenden niet goed zijn onderzocht. Nieuw onderzoek van artsen toont aan dat hinder voor omwonenden drie keer hoger ligt dan in eerdere MER-onderzoeken werd aangenomen, wat volgens de heer Verbeek zorgwekkend is.

Wat betreft natuur en biodiversiteit is de omgevingsdienst volgens de heer Verbeek duidelijk geweest over de risico's, iets waarvan hij aanneemt dat iedereen op de hoogte is. Hij stelt dat de Amsterdamse duurzame energieambities, ook zonder de Noorder IJplas, niet in gevaar komen. Het Westelijk Havengebied biedt nog 45 potentiële plekken voor windturbines, waarvan er negen kansrijk zijn. Daarnaast wordt dit gebied aangewezen als versnellingsgebied onder een nieuwe EU-richtlijn, wat uitbreiding van bestaande windparken vergemakkelijkt. Bovendien wijst de heer Verbeek op het grote potentieel voor zonne-energie op Amsterdamse daken, gelijk aan de opbrengst van tachtig windturbines.

De heer Verbeek concludeert dat Gedeputeerde Staten van Noord-Holland het Klimaatakkoord goed hebben begrepen door draagvlak en participatie als randvoorwaarden op te nemen in hun coalitieakkoord voor windprojecten. Volgens hem ontbreekt dit draagvlak en participatie bij het Noorder IJplas-project, zijn de gezondheidsrisico's te groot en wordt de natuur te zwaar belast. Hierdoor is er volgens hem geen sprake van goede ruimtelijke ordening en is een weigering van de vergunning gerechtvaardigd.

De heer **Verheijden** stelt zich voor als lid van twee burgercoöperaties die betrokken zijn bij het initiatief voor fossielvrije energieopwekking. Hij benadrukt dat hij en zijn vrouw groot voorstander zijn van duurzame energie. Hij uit zijn verbazing over de toon van de discussie binnen Provinciale Staten een jaar geleden en noemt het voorstel destijds goed onderbouwd. Hij en zijn vrouw waren dan ook teleurgesteld dat Provinciale Staten een ander besluit namen, volgens hem niet op inhoudelijke gronden.

De heer Verheijden legt uit dat op dat moment nog niet bekend was dat de Omgevingsdienst Noord-Holland definitief de vergunning en ontheffing zou weigeren, en dat ook Rijkswaterstaat hun standpunt kenbaar zou maken. Hij merkt op dat deze standpunten Provinciale Staten wellicht goed van pas kwamen. Hij toont zich verbaasd over de redenen van beide instanties: de Omgevingsdienst wijst op natuurbelangen en Rijkswaterstaat op procedurele en inhoudelijke punten.

Hij bekritiseert het ontwerpbesluit van de Omgevingsdienst en zegt dat het, naar zijn mening, met azijn is geschreven. Hij suggereert dat het document de indruk wekt dat de windmolens de grootste bedreiging voor soorten zouden zijn, terwijl volgens hem juist de fossiele industrie, auto- en vliegverkeer en pesticiden de oorzaak zijn van de achteruitgang van deze soorten. De heer Verheijden erkent dat windmolens ook nadelen hebben, maar stelt dat deze samen met andere fossielvrije initiatieven de enige hoop bieden voor de toekomst van de bedreigde soorten. Hij bekritiseert vervolgens Rijkswaterstaat, die volgens hem pas na jaren werk van initiatiefnemers en burgers met hun bezwaar komt. Hij vindt het vreemd dat een overheidsinstantie, die al op de hoogte zou moeten zijn van de zoekgebieden, zich op het laatste moment verzet op basis van visuele obstakels voor automobilisten. Hij merkt op dat er op vergelijkbare verkeersknooppunten in Nederland ook windmolens staan, vaak meer dan drie.

De heer Verheijden geeft aan dat hij twijfelde of hij überhaupt aanwezig moest zijn, omdat hij verwacht dat zijn aanwezigheid weinig effect zal hebben. Toch voelt hij de behoefte om zich uit te spreken, vooral nadat hij de nieuwsbrief van de provincie las waarin zij zichzelf prijst om hun nieuwe klimaatpak en extra subsidie voor de bescherming van boerenlandvogels. Hij vindt dat deze klimaatpak niet consistent is met het afwijzen van het windmoleninitiatief en beschouwt de subsidie voor de bescherming van vogels als symboolpolitiek, zolang de provincie niet daadwerkelijk de oorzaken van biodiversiteitsverlies aanpakt.

De heer **Pater** spreekt namens NDSM Energie en vertelt dat hij al twaalf jaar betrokken is bij een windparkproject waarvan met de ontwikkeling zeventien jaar geleden is gestart. Hij benadrukt dat vele burgers en bedrijven uit Amsterdam Noord zich al lange tijd inzetten voor duurzame energie en dat het project een integraal onderdeel is van de Regionale Energiestrategie (RES) Noord-Holland Zuid en de Windvisie van Amsterdam. Hij licht toe dat er duizenden uren en honderdduizenden euro's zijn geïnvesteerd door lokale burgers en bedrijven, waaronder bekende namen als Hema, Tony Chocolonely en Febo. Volgens de heer Pater is het windproject serieus en goed onderbouwd, waarbij alle procedurele stappen zorgvuldig zijn gevolgd met hulp van gerenommeerde adviesbureaus.

De heer Pater benadrukt dat het project 100% coöperatief is en duurzame energie opwekt voor 20.000 huishoudens, een bijdrage die volgens hem niet onopgemerkt zou moeten blijven. Hij uit zijn teleurstelling dat de provincie Noord-Holland, ondanks haar klimaatdoelstellingen, het project tegenwerkt. De heer Pater beschuldigt de provincie van onbetrouwbaar en onzorgvuldig bestuur en stelt dat de bezwaren tegen het project nog maar op twee punten rusten: vleermuizen en wegverkeer. Alle andere argumenten bleken niet houdbaar.

Over de vleermuizen stelt de heer Pater dat deze weliswaar aanwezig zijn, maar dat het risico voor hen verwaarloosbaar is volgens het gerenommeerde ecologisch adviesbureau Waardenburg. Toch wil NDSM Energie extra maatregelen nemen, zoals een bat (vleermuis) detectiesysteem om turbines stil te zetten bij nadering van vleermuizen. De heer Pater stelt dat de provincie, ondanks deze bereidheid, niet in gesprek wilde gaan over deze oplossing, wat hij als willekeur beschouwt.

Wat betreft wegverkeer, legt de heer Pater uit dat het onderzoek van Goudappel aangeeft dat de rijtaakbelasting door de windmolens minimaal zal zijn, en vooral tijdens de bouw van de windmolens een punt van aandacht zal zijn. NDSM Energie stelt maatregelen voor, zoals betere bebording, maar Rijkswaterstaat wijst deze af omdat zij deze maatregelen zelf wil gebruiken voor toekomstige verbeteringen aan het knooppunt. De heer Pater beschuldigt Rijkswaterstaat van obstructie en stelt dat de provincie met vooringenomenheid opereert, met als doel het project te dwarsbomen.

Hij roept Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten op om hun bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen en belangen eerlijk af te wegen. De heer Pater klaagt zich over de sfeer in overleggen, waarin volgens hem zaken bewust niet besproken worden en ambtenaren zich ongemakkelijk voelen over het proces. Hij eindigt met een dringende oproep aan de Statenleden om hun plicht te vervullen en de historische fout van het blokkeren van dit project te voorkomen, waarbij hij stelt dat de huidige gang van zaken een schijndemocratie weerspiegelt.

De **voorzitter** reageert op een opmerking van orde van de heer Van den Berg (JA21). Zij verduidelijkt dat het waarschijnlijk ging over het feit dat de heer Pater iets over de tijdslimiet heen ging. De voorzitter zag echter dat de heer Pater bijna klaar was en besloot hem te laten afronden.

De heer **Van den Berg** (JA21) reageert op het gebruik van het woord "schijndemocratie" door de heer Pater. Hij vindt dat dit woord niet gepast is in deze setting en spreekt via de voorzitter zijn bezwaar uit, hoewel hij ook waardering toont voor de aanwezigheid van de heer Pater.

De **voorzitter** geeft aan dat zij, gezien de context waarin het woord werd gebruikt, dit niet als problematisch heeft ervaren.

De heer **Van Beenen**, namens de Bewonersvereniging Noorder IJplas, heeft de zienswijzen van de afgelopen jaren en het Zwartboek Participatie van Amsterdam meegenomen. Hij benadrukt dat de democratie de mogelijkheid biedt om zienswijzen in te dienen, maar dat hij en vele andere bewoners zich niet gehoord voelen. De heer Van Beenen verwijst naar eerdere uitspraken, zoals die van minister Jetten, waarin het belang van participatie en draagvlak voor projecten als deze werd onderstreept. Hij merkt op dat het project in 2016 werd afgewezen, maar in 2018 weer werd opgepakt.

Het grootste probleem volgens de heer Van Beenen is de gezondheid van de omwonenden. Hij wijst op recent onderzoek van het Stichting Artsen Collectief, dat aantoonde dat de hinder van windturbines ernstiger is dan eerder werd gedacht. Hij maakt duidelijk dat het hier om grote windturbines gaat en dat de gezondheidsrisico's serieus genomen moeten worden. De heer Van Beenen geeft aan dat alle leden van de ministerraad en de Tweede Kamer een brief hebben ontvangen waarin aandacht wordt gevraagd voor deze risico's. Hij leest een deel van de brief voor, waarin wordt gesteld dat windturbines in strijd met het Unierecht zijn geplaatst, zonder een goede milieubeoordeling op basis van wetenschappelijke feiten. Hij waarschuwt dat, zonder solide wetenschappelijke en juridische basis, dit probleem in de toekomst zal blijven bestaan.

De heer Van Beenen benadrukt dat hij niet tegen de energietransitie is of tegen de coöperaties, maar dat hij zich zorgen maakt over de manier waarop deze projecten worden uitgevoerd. Hij stelt voor om windturbines in havens of op zee te plaatsen in plaats van in woongebieden, zoals eerder ook door de heer Verbeek is voorgesteld.

Tot slot benadrukt de heer Van Beenen het belang van een goed functionerende democratie en waardeert hij het werk van de Provinciale Staten als controlerend orgaan. Hij geeft aan dat hij niet het gevoel heeft

dat er sprake is van achterkamertjespolitiek, maar hoopt dat de Statenleden de zorgen van de bewoners serieus nemen en weloverwogen beslissingen maken.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen aan de vier sprekers.

De heer **Dijksen** (SP) stelt twee vragen aan twee van de sprekers.

Allereerst vraagt hij de heer Verheijden of hij het eens is met de stelling dat het onderzoek naar de mogelijke negatieve effecten op vogelsoorten beter had moeten zijn. De heer Dijksen geeft aan dat zijn fractie het belangrijk vindt om vogelsoorten goed te beschermen, en dat dit alleen mogelijk is met gedegen onderzoek, iets wat volgens hem ontbreekt in het dossier van de Omgevingsdienst.

De tweede vraag richt hij aan de heer Van Beenen. De heer Dijksen geeft aan dat zijn fractie achter de zorgen van de bewoners staat, waarbij gezondheid en welzijn van de bewoners prioriteit hebben. Hij vraagt of de heer Van Beenen weet waar de gezondheidsklachten vandaan komen, of deze te maken hebben met laagfrequent geluid of een andere oorzaak hebben.

De heer **Verheijden** reageert door te benadrukken dat hij zichzelf beschouwt als een leek en moeite heeft met het begrijpen van het rapport van de omgevingsdienst. Hij geeft aan dat hij het zuur vindt dat maatregelen die bedoeld zijn om het klimaat te verbeteren, tegenover mogelijke schade aan dieren worden gezet. Hij erkent dat hij wellicht niet de juiste persoon is om een inhoudelijk oordeel te geven over de kwaliteit van het onderzoek en wijst naar een van de andere spreker, die al heeft aangegeven welke waarde de rapporten hebben en welke bureaus ze hebben opgesteld.

De heer **Van Beenen** antwoordt op de vraag van de heer Dijksen door te verwijzen naar een Canadees wetenschappelijk onderzoek uit 2016, dat aantoonde dat de hinder van windturbines groter is dan eerder gedacht. Hij stelt dat deze bevindingen, ondanks de betrokkenheid van de akoestisch adviseur van het RIVM, niet zijn overgenomen door het RIVM. Volgens de heer Van Beenen faciliteert het RIVM hierdoor de plaatsing van windturbines zonder de werkelijke hinder te erkennen, wat vragen oproept over de wetenschappelijke integriteit van het instituut.

De heer Van Beenen legt verder uit dat er weinig onderzoek is naar laagfrequent geluid en dat de meetmethoden hiervoor gebrekkig zijn. Hij noemt dat zelfs de consultant van de wethouder erkent dat er geen goede meetmethodes zijn voor laagfrequent geluid, wat volgens hem een groot probleem is. Hij wijst erop dat in de rapporten het geluid wordt gemeten op de gevels van woningen, maar dat deze metingen geen rekening houden met specifieke situaties, zoals woonarken van hout die functioneren als klankkasten. Dit versterkt het geluid en leidt tot overlast, waarbij bewoners letterlijk in hun bed liggen te trillen. Hij sluit af met een kritische opmerking over de effectiviteit van mogelijke maatregelen, zoals het stilzetten van windturbines, en herinnert eraan dat is gezegd dat drie windturbines nodig zijn om het project economisch haalbaar te maken.

De heer **Becker** (BBB) spreekt zijn respect uit voor de heer Van Beenen en de heer Verbeek als omwonenden en waardeert hun herhaalde aanwezigheid bij de discussie. Hij erkent dat ook zijn fractie heeft vastgesteld dat het participatietraject tekortgeschoten is en biedt daarvoor zijn excuses aan. Dit was volgens hem een van de redenen waarom zijn fractie in eerste instantie de Verklaring van Geen Bedenkingen (VVGb) heeft afgewezen.

Vervolgens richt hij zich tot de heer Pater en uit kritiek op diens uitspraken. Hij vindt de opmerking van de heer Pater, dat de provincie niet democratisch zou handelen, schokkend en benadrukt dat besluiten volgens hem met integriteit worden genomen. Hij vraagt de heer Pater om uitleg over deze uitspraak, omdat hij het een ernstige beschuldiging vindt.

Tot slot stelt de heer Becker een vraag aan de heer Verheijden. Hij merkt op dat de heer Verheijden investeert in twee burgercoöperaties en suggereert dat er mogelijk een financieel motief speelt naast de idealen. De heer Becker wijst erop dat de heer Verheijden niet in de directe omgeving woont van het project en vraagt of hij nog steeds achter zijn eerdere uitspraak staat, waarin hij aangaf dat het hem niet uitmaakt waar de windmolen geplaatst wordt, en dat deze zelfs in het Vondelpark geplaatst zou mogen worden.

De heer **Klein** (CU) maakt een punt van orde en uit zijn bezwaren tegen het gebruik van het woord winstbejag door de heer Becker in zijn vraag aan de spreker. Hij vindt dit niet passend en meent dat het niet bijdraagt aan een objectieve en verhelderende discussie. De heer Klein suggereert dat dergelijke opmerkingen beter bewaard kunnen worden voor het debat, waar betrokkenen zichzelf kunnen verdedigen.

De heer **Pater** reageert door te verwijzen naar zijn ervaring van een jaar geleden, toen Provinciale Staten stemden over de Verklaring van Geen Bedenkingen (VVGB). Hij herinnert zich dat er toen veel onduidelijkheid was onder de Statenleden over wat een VVGB precies inhoudt en op welke gronden men tegen kon stemmen. Volgens de heer Pater werden er besluiten genomen op basis van argumenten die niets met ruimtelijke ordening te maken hadden, wat hij bijzonder vond.

Nu, een jaar later, stelt hij vast dat er opnieuw een VVGB-kwestie op tafel ligt, waarbij het advies van Gedeputeerde Staten (GS) is gewijzigd van positief naar negatief. Hij merkt op dat er dit keer heel andere argumenten worden aangevoerd dan vorig jaar, wat hij als initiatiefnemer bevreemdend vindt. Hij vraagt zich af waarop de Statenleden hun beslissingen baseren en naar wie zij luisteren.

Specifiek noemt de heer Pater de wegbeeldanalyse van Rijkswaterstaat, die volgens hem discutabel is en op een opmerkelijke manier door de omgevingsdienst is overgenomen. Hij legt uit dat zijn gebruik van het woord "schijndemocratie" te maken heeft met het gebrek aan transparantie in hoe adviezen tot stand komen, hoe de omgevingsdienst deze overneemt, hoe de provincie vervolgens adviseert, en uiteindelijk hoe de Provinciale Staten stemmen. Op basis van zijn ervaringen van de afgelopen twaalf maanden noemt hij het proces niet doorzichtig.

De heer Pater sluit af met een opmerking over de Wet natuurbescherming en de kwestie rondom de meervleermuizen. Hij meldt dat zijn organisatie bezwaar heeft aangetekend tegen het advies van de omgevingsdienst, wat nog in behandeling is. Desondanks heeft GS ervoor gekozen om de kwestie al in stemming te brengen in Provinciale Staten, zonder eerst naar de bezwaarprocedure te kijken of mitigerende maatregelen te overwegen. Hij verklaart dat dit de reden is voor zijn gebruik van de term "schijndemocratie," hoewel hij benadrukt dat hij wel degelijk waarde hecht aan democratie en zelf altijd heeft gestemd sinds zijn achttiende.

De heer **Verheijden** legt uit dat hij vorig jaar zijn standpunt heeft toegelicht als lid van een vereniging, namelijk een coöperatie, waarbij de doelstellingen van de vereniging worden vastgesteld door de algemene ledenvergadering. Hij benadrukt dat het doel is om energie op te wekken tegen een aanvaardbare prijs voor de afnemers, in dit geval elektriciteit. Hij stelt dat een coöperatie alleen kan opereren op locaties die door de overheid worden aangewezen als geschikt voor energieopwekking. De heer Verheijden herhaalt dat als het Vondelpark, bij hem om de hoek, als locatie was aangewezen, hij daar ook achter zou hebben gestaan. Hij blijft achter deze uitspraak staan, maar merkt op dat het Vondelpark niet is aangewezen door de gemeente of de provincie. Daarom is de Noorder IJplas de aangewezen plek geworden. Hij wijst erop dat mensen zich hier al tientallen jaren vrijwillig voor hebben ingezet.

De heer **Klein** (CU) bedankt de insprekers en stelt een vraag aan de heer Pater. Hij verwijst naar de afwijzing van de natuurvergunning en ontheffing door de Omgevingsdienst (OD) en merkt op dat hierin staat dat bepaalde zaken niet voldoende zouden zijn aangetoond. Hij vraagt of de heer Pater de gelegenheid heeft gekregen om aanvullende informatie aan te leveren en of hij denkt dat dit tot een andere conclusie had kunnen leiden.

De heer **Pater** antwoordt dat zij inderdaad niet voldoende in de gelegenheid zijn gesteld om aanvullende informatie aan te leveren, wat ook de kern van hun bezwaar vormt. Hij noemt als voorbeeld dat er opmerkingen waren over een meetinstrument dat volgens de OD niet zou hebben gewerkt, wat volgens hem onjuist is. De heer Pater stelt dat zelfs als dit wel het geval was geweest, dit mogelijk geen invloed zou hebben gehad op het eindadvies. Hij vindt het vreemd dat, ondanks jaren van veldwerk door vele mensen, een expert van de OD een oordeel kan vellen dat vervolgens zonder uitzondering wordt overgenomen door alle betrokken partijen. Volgens hem had er zeker een andere conclusie kunnen zijn, en hij benadrukt dat het project nu steunt op twee punten die hij zeer discutabel acht, vooral gezien de grote investering van alle betrokkenen.

Mevrouw **Berkvens** (D66) stelt een vraag over de bezwaar- en beroepsprocedures die de heer Pater heeft lopen tegen het besluit van de omgevingsdienst. Ze merkt op dat Gedeputeerde Staten aangeven dat ze de zaak snel willen behandelen vanwege de lopende beroepsprocedure, terwijl de heer Pater stelt dat het proces voortijdig is door de bezwaarprocedure. Ze vraagt hoe de heer Pater deze zaken met elkaar in verhouding ziet.

De heer **Pater** bedankt haar voor de vraag en legt uit dat zij een kleine compensatie van een paar duizend euro hebben ontvangen omdat de omgevingsdienst te laat op hun verzoek heeft gereageerd. Hij benadrukt dat dit bedrag niet opweegt tegen de totale investering van 900.000 euro die al in het project is gestoken. Volgens hem hecht de coöperatie veel meer waarde aan een goed en zorgvuldig besluit waarin alle zaken goed worden bekeken. Hij geeft aan dat de situatie rondom dit project ook door andere windcoöperaties in Nederland, die al met succes windparken hebben gerealiseerd, met verbazing wordt gevolgd. De heer Pater benadrukt dat in de coöperatieve windenergiesector niemand meer kan begrijpen wat er precies misgaat bij dit project.

De heer **Van den Berg** (JA21) bedankt de insprekers en stelt verschillende vragen aan hen. Allereerst richt hij zich tot de heer Verheijden en vraagt, net als vorig jaar, hoeveel van de 9600 gehinderde omwonenden lid zijn van de energiecoöperaties. Hij benadrukt dat dit voor zijn fractie een relevante vraag is, omdat het impact heeft op de ruimtelijke ordening en de vraag of het project op deze locatie past.

Vervolgens vraagt hij de heren Van Beenen en Verbeek hoe zij het ervaren dat het project eerst geen juridische gronden leek te hebben om het tegen te houden, maar nu wel wordt geblokkeerd vanwege de aanwezigheid van vleermuizen. Hij wil weten hoe dit door hen als omwonenden wordt beleefd.

Als laatste richt hij zich tot de heer Pater en merkt op dat de heer Pater lijkt te suggereren dat er al een besluit is genomen en dat hij de commissieleden aanspreekt. De heer Van den Berg wijst erop dat het vorig jaar Provinciale Staten waren die het besluit hebben genomen, terwijl Gedeputeerde Staten nu pas met advies van de Omgevingsdienst (OD) komen en het gesprek daarover nu plaatsvindt. Hij vindt het voorbarig dat de heer Pater al de handdoek in de ring lijkt te gooien terwijl de discussie nog gaande is. Vervolgens vraagt de heer Van den Berg aan de heer Pater om verduidelijking over de business case van het windproject. Hij verwijst naar eerdere uitspraken waarin werd gezegd dat er drie windturbines nodig waren om de business case rendabel te maken. Nu heeft hij echter begrepen dat het project ook met één windturbine zou kunnen doorgaan. Hij vraagt hoe deze twee uitspraken met elkaar te rijmen zijn.

De heer **Verheijden** legt uit dat hij en zijn vrouw lid zijn van twee coöperaties. De eerste is De Windvogel, met naar schatting ongeveer 3.500 leden verspreid over heel Nederland. De tweede is een Amsterdamse coöperatie genaamd Zuiderlicht, die zich richt op het plaatsen van zonnepanelen op daken in Amsterdam en andere locaties waar daar behoefte aan is.

De heer **Van Beenen** reageert op de vraag over de vleermuizen en benadrukt dat het project een vreemd en inconsistent verloop heeft. Hij bekritiseert het gebruik van drogredeneringen en wijst erop dat omwonenden, inclusief hijzelf, al sinds 2012 met de dreiging van de windturbines te maken hebben. Hij verwijst naar een uitspraak van de Raad van State in 2016 en merkt op dat het opmerkelijk is dat in 2018 een gedeputeerde en een andere spreker enthousiast bij de Noorder IJplas op de foto stonden met de boodschap "we gaan ervoor". Dit roept bij hem vragen op over de consistentie en transparantie van het proces.

De heer Van Beenen noemt dat in plaats van omwonenden te betrekken, burgercoöperaties zijn ingeschakeld onder het mom van participatie en lokaal draagvlak. Hij vindt dit onjuist, omdat omwonenden volgens hem de belangrijkste betrokkenen zijn. Hij benadrukt dat bewoners beloftes hebben gekregen, zoals een speeltuin en gratis energie, maar dat dit niet volstaat als compensatie. Als er een windturbine of meerdere komen, voorspelt hij dat het project zal resulteren in een langdurig conflict van 25 jaar, wat hij omschrijft als een "zwartboek voor Amsterdam".

Hij beklemtoont dat bewoners zich bedrogen voelen in het participatietraject en dat hij niet tegen de energietransitie of milieumaatregelen is, maar tegen de manier waarop dit project wordt doorgedrukt zonder respect voor omwonenden. De heer Van Beenen noemt de plaatsing van industriële apparaten in woongebieden onacceptabel en benadrukt dat bewoners ernstige hinder ondervinden. Hij woont zelf op slechts 340 meter van een windturbine en geeft aan dat dit hem dwingt om te overwegen te verhuizen vanwege de overlast.

Hij vertelt dat er sinds de afwijzing van vorig jaar weinig communicatie is geweest en dat hij slechts één brief heeft ontvangen, ondertekend door drie personen, zonder echte betrokkenheid. De heer Van Beenen bekritiseert dat de omgevingsdienst geen duidelijk antwoord heeft gegeven over het verdienmodel of compensatie, en dat hij dit alleen via een advocaat te horen kreeg. Hij roept op tot een eerlijk en respectvol gesprek, in plaats van bewoners te marginaliseren of beloftes te breken. Tot slot benadrukt hij dat, hoewel hij erkent dat politiek een rol speelt, de situatie in Amsterdam vooral wordt gekenmerkt door politieke belangen, en dat insprekers zoals hij al talloze keren hebben geprobeerd hun zorgen te uiten.

De heer **Verbeek** heeft geen aanvullende punten.

De heer **Pater** reageert op de vraag over de business case voor de drie windturbines. Hij bevestigt dat de business case voor drie turbines nog steeds haalbaar is. Hij voegt toe dat, mocht het project uiteindelijk worden teruggebracht tot één turbine, dit ook nog mogelijk zou kunnen zijn, mede dankzij de steun van de gemeente Amsterdam. Hij benadrukt echter dat dit scenario momenteel niet relevant is, aangezien er geen vergunningsaanvraag voor één turbine ligt.

De heer Pater legt verder uit dat de lange en complexe procedures rondom het project het duur maken. Dit verklaart volgens hem waarom er zo weinig windprojecten in ontwikkeling zijn in Noord-Holland; de provincie heeft volgens hem de minste windprojecten in de pijplijn. Hij stelt dat dit komt doordat de kosten voor ontwikkelaars hier extreem hoog zijn. De heer Pater benadrukt dat zijn betrokkenheid en die van anderen voortkomt uit een intrinsieke motivatie, ondanks de vele uitdagingen en hoge kosten. Hij blijft vertrouwen hebben dat de business case voor drie turbines haalbaar is, en dat één turbine ook mogelijk zou zijn, gezien de steun vanuit Amsterdam.

Mevrouw **Vonck** (PvdD) bedankt de insprekers en heeft aan twee van hen vragen.

Allereerst richt ze zich tot de heer Verbeek. Ze verwijst naar zijn opmerking over artsen die hebben geconstateerd dat de hinder voor omwonenden drie keer hoger is, en vraagt hem ten opzichte van wat deze vergelijking is gemaakt.

Vervolgens stelt ze een vraag aan de heer Van Beenen. Ze verwijst naar zijn opmerking dat er een wetenschappelijke milieubeoordeling ontbreekt met betrekking tot de gevolgen voor omwonenden en vraagt of dit specifiek gaat over het laagfrequent geluid. Ze wil weten of er een wetenschappelijke beoordeling beschikbaar is die toegepast zou kunnen worden in dit geval.

De heer **Verbeek** licht toe dat de informatie over de hinder, die drie keer hoger blijkt te zijn dan eerder aangenomen, afkomstig is uit recente bevindingen. Vorige maand stuurde een groep artsen een brief naar de regering en de Tweede Kamer waarin zij stelden dat de normen van het RIVM te laag zijn. Hun onderzoek toont aan dat het aantal gehinderden door windturbines drie keer hoger ligt dan wat momenteel in MER-rapporten wordt aangenomen. De heer Verbeek meldt dat de wetenschappelijke integriteitscommissie het RIVM nu verplicht heeft om deze nieuwe argumenten grondig te onderzoeken. Hij voegt toe dat tot nu toe blijkt dat bij 30% van de windparken in Nederland klachten vanuit de omgeving optreden, wat aantoont dat de huidige normen onjuist zijn en herzien moeten worden.

De heer **Van Beenen** verwijst naar de WHO, die in 2018 al de negatieve gevolgen van geluidshinder voor de gezondheid beschreef. Deze gevolgen omvatten onder andere hart- en vaatziekten, slechte geboorte-uitkomsten, concentratieproblemen, angst en depressiviteit. Hij legt uit dat deze gezondheidsschade indirect ontstaat door stressfactoren, zowel fysiek als mentaal, die op lange termijn leiden tot gezondheidsproblemen. Vanwege deze indirecte oorzaak is de bewijslast moeilijk vast te stellen, maar de heer Van Beenen vindt dat dit juist reden is om voorzichtig te zijn en de bewijslast om te draaien. Hij stelt dat dit aansluit bij wat de heer Verbeek eerder heeft aangegeven. De heer Van Beenen benadrukt dat hij dringend adviseert geen overhaaste beslissingen te nemen en pleit voor herziening van de huidige hindercurve van het RIVM. Hij adviseert de ministerraad en de Tweede Kamer om de percentages van hinder te baseren op internationale gegevens in plaats van de aanname dat grotere windturbines niet meer overlast zouden veroorzaken dan kleinere.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de insprekers voor hun inspraak.

Eerste termijn commissie

De heer **Dijkse**n (SP) bevestigt dat zijn fractie achter de eerdere gemaakte keuze blijft staan. Hij geeft aan tevreden te zijn met het onderzoek dat de Omgevingsdienst heeft uitgevoerd en benadrukt dat zij daar volledig achter staan. Voor de SP blijft de gezondheid van de bewoners de hoogste prioriteit.

De heer **Karar** (PvdA) noemt de gang van zaken rondom de Noorder IJplas onnavolgbaar en pijnlijk, zowel voor tegenstanders als voorstanders. Hij herinnert eraan dat Provinciale Staten bijna een jaar geleden hebben gedebatteerd over de ontwerpversie van de Verklaring van Geen Bedenkingen (VVGb) met betrekking tot de Noorder IJplas en dat zij moesten beoordelen of er sprake was van goede ruimtelijke ordening. Op basis van toen beschikbare onderzoeken, onder andere naar geluidsoverlast en slagschaduw, concludeerde de PvdA dat er wel degelijk sprake was van goede ruimtelijke ordening en dat de gezondheid van omwonenden was gewaarborgd. Hij benadrukt dat deze conclusies terug te vinden zijn in de uitgebreide rapportages van de ambtelijke diensten van Noord-Holland, die hij daarvoor bedankt.

Daarnaast wijst hij op de noodzaak van het project als bijdrage aan het groene energieaanbod van Amsterdam. Volgens hem is er haast geboden om duurzame energie op te wekken, en elke gemeente moet daaraan bijdragen. Hij betreurt dat de Staten, ondanks de noodzaak en positieve onderzoeksresultaten, tegen het voorstel hebben gestemd op basis van persoonlijke analyses.

Nu, enkele maanden later, zijn lopende onderzoeken afgerond en tonen nieuwe feiten aan dat de verklaring niet zonder bedenkingen kan worden afgegeven, wat resulteert in een andere analyse. Hoewel de uitkomst dezelfde blijft, wordt het proces volgens de heer Karar ingewikkelder en onduidelijker voor de leek. Hij pleit daarom voor betrouwbaar en transparant bestuur, waarin de Staten vertrouwen op het werk van de ambtenaren. Hij stelt dat dit vertrouwen bij de vorige besluitvorming ontbrak, wat de kwaliteit van de besluitvorming heeft aangetast.

De heer Karar heeft vervolgens twee vragen. Ten eerste vraagt hij zich af waar de verantwoordelijkheid en kosten zullen vallen als er beroep wordt aangetekend tegen het besluit van de Staten. Hij wil weten welk deel van de provincie deze kosten zal moeten dragen en roept op tot debat hierover. Ten tweede vraagt hij naar de status van de second opinion die is aangevraagd door Amsterdam via onderzoeksbureau Baan. Hij wil weten of Noord-Holland hier nog een reactie op moet geven voordat er een definitief besluit kan worden genomen, en of dat antwoord vóór of na het afgeven van het definitieve besluit verwacht wordt. Hij is benieuwd naar de exacte gang van zaken in dit proces.

De heer **Van den Berg** (JA21) wil duidelijkheid over de rol van Provinciale Staten. Hij vraagt of de heer Karar het ermee eens is dat PS in eerste instantie verantwoordelijk is voor de ruimtelijke afweging voor het al dan niet afgeven van een Verklaring van Geen Bedenkingen.

De heer **Karar** (PvdA) antwoordt dat hij het in principe eens is met deze stelling, maar benadrukt dat PS in laatste instantie de beslissing neemt. Hij stelt dat er eerst een grondige analyse op basis van wetenschappelijke rapporten en feiten moet worden gepresenteerd door ambtenaren en externe onderzoeksbureaus. Deze experts bieden de informatie die PS nodig heeft, aangezien Statenleden vaak niet zelf de expertise hebben. Op basis van deze informatie moet PS uiteindelijk de beslissing nemen over de ruimtelijke ordening, maar wel binnen de vooraf vastgestelde kaders en voorwaarden.

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt vervolgens om bevestiging dat PS de afweging maakt op basis van ambtelijke adviezen, maar dat het eindoordeel en de beslissing bij PS zelf liggen.

De heer **Karar** (PvdA) beaamt dit, maar geeft aan dat hij ook zijn twijfels heeft over de efficiëntie van dit proces. Hij vindt dat als alle rapporten positief zijn en aangeven dat er sprake is van goede ruimtelijke ordening, de rol van PS minder duidelijk wordt. Hij stelt dat PS vooral een rol heeft bij controversiële kwesties of conflicterende rapporten. Als alle signalen echter op groen staan, vraagt hij zich af of het zinvol is om hier telkens veel tijd aan te besteden, en noemt hij dit mogelijk inefficiënt.

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) benoemt dat de VVGB, na vorig jaar al besproken te zijn, nu opnieuw op de agenda staat. Ze wijst erop dat de omgevingsvergunning gebiedsbescherming en ontheffing soortenbescherming in juli 2024 zijn geweigerd. Daarnaast heeft Rijkswaterstaat een negatief advies gegeven. Volt begrijpt dat deze onzekerheid voor zowel initiatiefnemers als omwonenden erg vervelend is. Ze geeft aan dat de initiatiefnemers juridische procedures hebben lopen met betrekking tot de Wet natuurbescherming (Wnb) en vinden dat het besluit van de VVGB niet genomen zou moeten worden zolang deze procedures niet zijn afgerond. De gemeente Amsterdam ondersteunt dit verzoek om het besluit uit te stellen. Volt sluit zich aan bij de vraag van de PvdA of er nog een reactie aan Amsterdam

moet worden gegeven over deze kwestie. Volt vraagt waarom Gedeputeerde Staten niet wachten op de afronding van deze juridische procedures voordat een definitief besluit wordt genomen.

Ze benadrukt het belang van het volgen van experts voor consistentie in beleid, maar betreurt dat de Omgevingsdienst er langer over heeft gedaan om hun advies te leveren. Ze vraagt waarom dit zo lang heeft geduurd, aangezien snelheid, naast zorgvuldigheid, essentieel is bij dit soort projecten. Volt benadrukt dat de energietransitie niet kan wachten en dat burgerinitiatieven niet gedemotiveerd mogen worden door trage procedures. Ook voor omwonenden is langdurige onzekerheid problematisch. Ze stelt dat, hoewel zorgvuldigheid belangrijk is, procedures versneld moeten worden als deze vertraging veroorzaken, en vraagt naar de mening van GS hierover.

Statenlid **Van der Waart** (GL) bespreekt het definitieve VVGB voor de Noorder IJplas, dat nu opnieuw op de agenda staat na de eerdere bespreking van het ontwerp-VVGB een jaar geleden, waar geen meerderheid voor werd gevonden. Statenlid Van der Waart verwijst naar de inspraak van de heer Verheijden, die aangaf dat het eerdere besluit leek te zijn gebaseerd op politieke gronden in plaats van op een eerlijke afweging van de onderzoeken. Statenlid Van der Waart benadrukt dat GroenLinks destijds van mening was dat er sprake was van goede ruimtelijke ordening.

Inmiddels is er meer informatie beschikbaar, zowel voor als tegen het project. Gedeputeerde Staten adviseren nu om de VVGB niet te verlenen en noemen hiervoor drie redenen, waarvan er twee betrekking hebben op de natuurvergunning. Statenlid Van der Waart geeft aan dat de derde reden, die gaat over het wegbeeld en de verkeersveiligheid, nog steeds op verschillende manieren kan worden geïnterpreteerd, zoals ook al bij het ontwerp-VVGB. Zij sluit zich aan bij de vraag van de Partij van de Arbeid over de second opinion: of er nog een reactie op komt.

Statenlid Van der Waart wijst erop dat de natuurvergunning niet alleen een advies betreft, maar een voorwaarde voor de vergunningverlening, met betrekking tot soortenbescherming en gebiedsbescherming. Zij merkt op dat er verschillende inzichten zijn van experts; het onderzoeksbureau dat door de initiatiefnemer is ingeschakeld komt tot een andere conclusie dan de Omgevingsdienst. Hoewel beide partijen goed naar de materie hebben gekeken, adviseert de OD negatief en wordt er geen vergunning afgegeven.

GroenLinks betreurt deze uitkomst gezien de uitdagingen op het gebied van klimaatverandering en de energietransitie, waarbij lokaal eigenaarschap belangrijk is. Statenlid Van der Waart benadrukt echter dat er grenzen zijn. Zij wijst erop dat de beslissing nog niet definitief is, omdat er nog een bezwaarprocedure loopt tegen de natuurvergunning. Dit zorgt volgens haar voor ongemak, omdat er van de Staten een besluit wordt gevraagd terwijl de juridische procedure nog gaande is. Zij verwijst naar de oproep van de gemeente Amsterdam om te wachten met een besluit tot deze procedure is afgerond, omdat de uitslag onzeker is en nog even kan duren.

Statenlid Van der Waart stelt daarom enkele vragen aan de gedeputeerde. Zij wil weten hoe het proces van het bezwaar verloopt, of er bijvoorbeeld een hoor- en adviescommissie betrokken is of dat de rechter hierover zal beslissen. Daarnaast vraagt zij wanneer de uitkomst van de bezwaarprocedure verwacht kan worden. Zij wil ook weten wat de consequenties zijn als de Staten besluiten het VVGB nu niet te verlenen, maar de bezwaarprocedure later zou uitwijzen dat de natuurvergunning onterecht of te voorbarig negatief is beoordeeld door de OD.

De heer **Klein** (CU) uit zijn teleurstelling over het voorstel van Gedeputeerde Staten (GS) om geen Verklaring van Geen Bedenkingen af te geven voor het windpark Noorder IJplas. Hij betreurt dat een

coöperatief initiatief voor duurzame energie na zoveel voorbereiding dreigt te stranden. Hij benadrukt dat dit niet alleen zonde is van de tijd en moeite van betrokken inwoners, maar ook een gemiste kans is voor de Regionale Energiestrategie (RES)-doelstellingen, die elders gecompenseerd moeten worden. Bovendien ondermijnt het volgens de heer Klein het vertrouwen in de overheid, omdat GS een jaar geleden nog adviseerde dat het project voldeed aan de eisen van goede ruimtelijke ordening, terwijl nu het tegenovergestelde wordt geconcludeerd.

De heer Klein is verrast door de stelligheid van de Omgevingsdienst bij het weigeren van de natuurvergunning en ontheffing. Hoewel hij respect heeft voor het oordeel van experts, heeft hij toch veel vragen over de manier waarop de OD tot haar conclusies is gekomen. Hij stelt vervolgens enkele vragen aan GS:

1. Hoe kan het dat het havengebied vol staat met windmolenprojecten zonder negatieve effecten op de staat van instandhouding van vogelsoorten, terwijl het project bij de Noorder IJplas, in dezelfde regio, wel problemen veroorzaakt voor het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld en Twiske? Wat maakt dit project anders?
2. In hoeverre is de weigering van de OD gebaseerd op het ontbreken van noodzakelijke gegevens? Zou het aanvullen van deze informatie mogelijk leiden tot het alsnog verstrekken van de vergunning of ontheffing?
3. Waarom zijn mitigerende maatregelen, zoals vleermuizendetectie, niet meegenomen in de overwegingen?
4. Waarom brengt GS het voorstel voor een VVGB nu bij de Staten, terwijl de bezwaarprocedure nog loopt?

Met betrekking tot het advies van Rijkswaterstaat geeft de heer Klein aan dat zijn fractie hier weinig begrip voor heeft. Hij stelt dat, hoewel een windmolen enige afleiding kan veroorzaken, er geen absolute grens is die bepaalt wanneer afleiding onacceptabel is, en noemt dit argument "klinkklare onzin." Hij vindt dat reclamezuilen een veel groter probleem vormen en vraagt de gedeputeerde of deze het hiermee eens is.

De heer Klein uit zijn zorgen over het effect van deze gang van zaken op het vertrouwen van initiatiefnemers in de provincie. Hij vraagt GS om uitleg over de impact hiervan op het vertrouwen en hoe de provincie ervoor gaat zorgen dat initiatiefnemers in de toekomst eerder duidelijkheid krijgen over wat wel en niet mogelijk is. Daarnaast vraagt hij wat GS gaat doen om de RES-doelen te behalen en hoe zij haar rol als begeleider van lokale initiatieven ziet, om te voorkomen dat dergelijke projecten op het laatste moment mislukken.

Mevrouw **Middelkoop** (FvD) uit begrip voor de frustraties van betrokken partijen over het voorstel om geen toestemming te verlenen voor het windproject bij de Noorder IJplas. Ze erkent dat er veel tijd, energie en geld is geïnvesteerd in het project en begrijpt de kritiek van de initiatiefnemers op de overheid. Toch is FvD tegen het verlenen van toestemming voor dit project, wat volgens haar geen verrassing zal zijn.

FvD wijst het project af omdat het volgens hen onderdeel is van een bredere energietransitie die meer schade oplevert dan dat het bijdraagt. Mevrouw Middelkoop stelt dat de energietransitie deel uitmaakt van het klimaatbeleid, dat gericht is op het tegengaan van klimaatverandering. Ze betwijfelt de haalbaarheid van dit doel, verwijzend naar uitspraken van pleitbezorgers zoals Rob Jetten, en vindt daarom dat de basis onder de energietransitie wegvalt.

Daarnaast stelt zij dat windmolens de stabiliteit van de energievoorziening verstoren door de onregelmatige energieproductie die ze leveren. Ze benadrukt ook de negatieve impact van windmolens op natuur en biodiversiteit, het risico op overlast voor omwonenden en de esthetische nadelen. Ze vindt windmolens "spuuglelijk" en stelt dat ze het landschap ontsieren. Om al deze redenen is FvD tegen de plaatsing van windmolens.

De heer **Klein** (CU) merkt op dat esthetiek subjectief is door te stellen dat "beauty in the eye of the beholder" is.

Mevrouw **Middelkoop** (FvD) reageert hierop door te bevestigen dat hij dat mag zeggen, maar dat zij bij haar standpunt blijft. Ze benadrukt dat Forum voor Democratie hoopt dat de weigering om toestemming te verlenen voor het windproject inderdaad het afbreukrisico zal hebben waar de initiatiefnemers voor waarschuwen. Ze stelt dat de overheid in dit geval een onbetrouwbare partner is gebleken, maar voegt daaraan toe dat het beter is om halverwege terug te komen op beslissingen dan volledig de verkeerde weg te bewandelen.

Mevrouw **Berkvens** (D66) sluit zich aan bij de voorgeschiedenis zoals verwoord door de PvdA en benadrukt dat D66 hecht aan een zorgvuldige behandeling van de definitieve Verklaring van Geen Bedenkingen in Provinciale Staten. Ze stelt dat als de omgevingsvergunning voor gebiedsbescherming en de ontheffing soortenbescherming definitief niet verleend kunnen worden, haar fractie de bouw van windmolens in de Noorder IJplas niet kan steunen. Echter, zij benadrukt dat de documentatie en recente ontwikkelingen in dit dossier meer vragen oproepen dan antwoorden bieden, waardoor D66 momenteel geen weloverwogen beoordeling kan maken.

Ze uit haar twijfels of D66 het voorstel van GS kan volgen en stelt enkele vragen over het proces:

1. Is het niet zorgvuldiger om de uitkomst van de bezwaarprocedure af te wachten voordat PS een besluit neemt?
2. Wat zijn de risico's voor de provincie om nu een besluit te nemen om de VVGB niet af te geven, terwijl de omgevingsvergunning na de bezwaarprocedure toch verleend zou kunnen worden? Moet dit besluit dan worden teruggedraaid?
3. Wat zijn de risico's voor de provincie als de beslissing wordt uitgesteld tot na de bezwaarprocedure over de omgevingsverordening?
4. D66 verwijst naar een Europese richtlijn die verplicht tot vereenvoudiging van procedures voor hernieuwbare energieprojecten en noemt dat de Europese Commissie Nederland op 26 september 2024 heeft aangespoord om hieraan te voldoen. Ze vraagt of GS vindt dat de procedure rond dit windmolenproject aan die richtlijn voldoet.

Daarnaast vraagt zij naar het antwoord van GS op de brief van het college van Amsterdam. Ze wil weten of er gesprekken zijn geweest en of GS bereid is gehoor te geven aan deze brief. Ook vraagt ze om een reactie van GS op de second opinion over de verkeerssituatie rond het Coenplein.

Tot slot maakt mevrouw Berkvens een opmerking over de geplande financiële steun door de coalitie van 1 miljoen euro voor energievoorzieningen, die D66 op Instagram zag aangekondigd door GroenLinks. Hoewel

D66 dit doel volledig steunt, stelt mevrouw Berkvens dat de procedure rondom de windturbines bij de Noorder IJplas laat zien dat geld niet het grootste struikelblok is voor energietoepassingen, maar eerder de complexe regelgeving en bestuurlijke obstakels. Ze benadrukt dat, hoewel de ambities voor de regionale energiestrategieën groot zijn en 50% in handen van inwoners moet komen, het belangrijk is lessen te trekken uit deze zaak. Ze waarschuwt dat als dit niet gebeurt, energietoepassingen in Noord-Holland mogelijk niet meer zullen bijdragen aan de energietransitie, ondanks de financiële steun.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) geeft aan dat zijn fractie het voorstel van GS steunt om geen Verklaring van Geen Bedenkingen af te geven voor het windpark bij de Noorder IJplas. Hij sluit zich aan bij de woorden van Forum voor Democratie: “beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald,” en noemt het project een dwaling om meerdere redenen. Hij merkt op dat sommige argumenten die worden aangevoerd, zoals het advies van Rijkswaterstaat, dubieus zijn en sluit zich aan bij de kritiek van de ChristenUnie hierop. Ook het argument over vleermuizen wijst hij van de hand, omdat hij zelf betwijfelt dat deze op de hoogte van veertig meter vliegen.

Het belangrijkste argument voor de PVV is de gezondheid van de omwonenden. De heer Van Tiggelen wijst erop dat geluid niet in meters wordt gemeten, maar in decibels (dB) en bespreekt de verschillende soorten: dBA (algemeen geluid), dBC (bastonen), en dB lineair (drukgolven). Hij stelt dat juist deze druggolven het probleem vormen en merkt op dat er geen professioneel meetinstrument beschikbaar is om dit effectief te meten. Hij verwijst naar eerdere onderzoeken in Duitsland die slaapstoornissen en hartritme stoornissen koppelen aan de effecten van druggolven van windturbines.

Hij wijst op de noodzaak van een veilige afstand en noemt het advies van Duitse artsen om een afstand van tienmaal de tiphoogte van de turbine aan te houden. Hij verwijst naar een van de sprekers die op 340 meter afstand van de turbines woont en benadrukt dat dit, zeker met houten muren in woonboten, onacceptabele overlast oplevert.

De heer Van Tiggelen noemt ook de vervuiling door windturbines, zoals “leading edge erosie” en het vrijkomen van bisfenol A, en stelt dat dit schadelijk is voor het milieu. Hij geeft aan dat de PVV tegen milieuvervuiling is.

Hij wijst daarnaast op de onbetrouwbaarheid van windenergie als stroomvoorziening, omdat windturbines wel uitgezet kunnen worden, maar niet aangezet wanneer er stroom nodig is. Dit maakt het volgens hem een slecht idee.

De PVV steunt daarom het voorstel van GS om de VVGB te weigeren en blijft bij haar standpunt dat het project niet door moet gaan.

De heer **De Wit** (VVD) herinnert aan het standpunt van de VVD van ongeveer een jaar geleden, toen Provinciale Staten het ontwerpbesluit voor de Verklaring van Geen Bedenkingen bespraken. Hij legt uit dat de VVD toen op basis van goede ruimtelijke ordening tegen de VVGB was, omdat er te veel bedenkingen waren om tot een andere uitkomst te komen.

Vandaag constateert hij dat er drie nieuwe feiten zijn ten opzichte van die situatie:

1. De natuurvergunning,
2. Het negatieve oordeel van Rijkswaterstaat over de verkeersveiligheid,

3. De juridische procedure die is ontstaan na het besluit van Provinciale Staten.

De heer De Wit geeft aan dat het standpunt van de VVD ongewijzigd is gebleven. Hij stelt dat de beoordeling op basis van goede ruimtelijke ordening niet anders is dan destijds. Hoewel hij enige verwondering uitspreekt over het advies van Rijkswaterstaat, vooral in relatie tot de invloed van reclamemasten ten opzichte van windturbines, neemt hij dit advies toch ter kennisgeving aan, gezien de impact op het project.

Wat betreft de natuurvergunning neemt hij het standpunt van de Omgevingsdienst ook voor kennisgeving aan en ziet hij daarin geen aanleiding om het oorspronkelijke standpunt van de VVD te herzien.

Hij uit wel zijn bezorgdheid over hoe de provincie de juridische procedure verder zal afhandelen. De heer De Wit benadrukt dat het belangrijk is dat dit zorgvuldig gebeurt, aangezien er nu drie nieuwe feiten zijn ten opzichte van vorig jaar. Hij sluit zich aan bij de vragen die zijn collega's van D66 hierover eerder hebben gesteld en benadrukt het belang van goed bestuur bij het uitlopen van deze procedure.

De heer **Van den Berg** (JA21) geeft aan tevreden te zijn dat de argumentatie van de VVD ongewijzigd is gebleven, wat hij als sterk beschouwt. Vervolgens vraagt hij aan de heer De Wit hoe de VVD zou staan tegenover de bouw van één windturbine als de Verklaring van Geen Bedenkingen definitief wordt geweigerd, maar Amsterdam toch doorzet met dat plan. Hij wil weten of de VVD dit zou steunen of ook zou willen weigeren.

De heer **De Wit** (VVD) antwoordt dat deze vraag op dit moment niet relevant is. Hij legt uit dat de provincie zich richt op haar bevoegdheden en taken. Als Provinciale Staten hier een rol in hebben, zullen zij daarover besluiten, maar als dit niet onder hun bevoegdheid valt, ligt het buiten hun mandaat. Hij geeft aan dit af te wachten en pas te reageren als het op hun bord komt.

De heer **Van den Berg** (JA21) reageert met de opmerking dat, volgens zijn kennis van de wet, de provincie wel degelijk bevoegd is om een aanwijzing te geven, zoals recent gebeurde bij Damen Shiprepair in Amsterdam. Hij stelt dat de provincie zelf het initiatief kan nemen richting de gemeente Amsterdam en vraagt hoe de VVD hier met die kennis naar kijkt.

De heer **De Wit** (VVD) reageert door te stellen dat de VVD op dit moment niet van plan is om een initiatief te starten voor een aanwijzing in deze kwestie.

De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat er al veel vragen zijn gesteld aan GS en dat hij er slechts één wil toevoegen. Hij benadrukt dat hoewel het debat nu vooral gaat over ruimtelijke ordening, de kern van de discussie zou moeten liggen bij het draagvlak onder bewoners, wat volgens hem ontbreekt. Hij wijst erop dat het om 9600 mensen gaat en dat er geen bewijs van draagvlak is in die buurt. Daarnaast noemt hij het voortschrijdend inzicht op het gebied van gezondheidsaspecten, zoals eerder door de heer Van Tiggelen is aangehaald, en stelt dat dit inzicht cruciaal is in het debat.

De heer Faassen wijst erop dat er sprake is van een verschuiving van drie naar één windturbine en dat er alternatieve locaties zijn, zoals het Westelijk Havengebied, die volgens hem overwogen moeten worden. Hij hoopt dat de gemeenteraad deze alternatieven oppakt. De heer Faassen benadrukt dat hij de bewoners wil bedanken voor hun inzet, doorzettingsvermogen en moed. Hij erkent dat zij worden ondersteund door een groot aantal gemeenteraadsleden uit omliggende gemeenten en merkt op dat de Noorder IJplas meer als een recreatiegebied wordt gezien, waarvoor al langer plannen bestaan.

Wat betreft de formele procedure vraagt hij aan GS of er een prioriteitenlijst opgesteld kan worden, zoals voor zon- en windenergieprojecten. Hij suggereert dat zo'n ladder als basis kan dienen voor beslissingen, zodat bij negatieve bevindingen van de Omgevingsdienst of Rijkswaterstaat er meteen een weigering kan worden afgegeven zonder verder onderzoek. Volgens hem zou dit efficiënter zijn en middelen besparen.

Mevrouw **Engels** (CDA) herinnert aan het standpunt van het CDA tijdens de bespreking van de conceptverklaring van Geen Bedenkingen vorig jaar, waarin zij aangaven dat er geen sprake was van goede ruimtelijke ordening. Ze benadrukt dat het CDA niet tegen windmolens op land is, mits deze zorgvuldig worden ingepast. Volgens haar is dat bij dit project niet het geval, zeker nu de omgevingsvergunning voor gebiedsbescherming en de ontheffing soortenbescherming zijn geweigerd en Rijkswaterstaat een negatief advies heeft gegeven.

Mevrouw Engels stelt dat er genoeg locaties zijn waar windturbines geplaatst kunnen worden zonder nadelige gevolgen voor de leefbaarheid of het blokkeren van toekomstige ontwikkelingen, en waar de RES-doelstellingen alsnog gehaald kunnen worden. Daarom steunt het CDA het voorstel van GS om de VVGB niet af te geven en is de fractie blij met dit besluit.

De heer **Van den Berg** (JA21) begint met te zeggen dat JA21 tevreden is met de afwijzing van het windturbineproject bij de Noorder IJplas, dat hij als een "Amsterdams prestigeproject" beschrijft. Hij benadrukt dat de Noorder IJplas, een mooie omgeving, beter verdient dan vervuiling door gigantische windturbines van 200 meter hoog, die volgens hem niet passen in het gebied. Hij vindt het bemoedigend dat het college nu tot dezelfde conclusies komt als JA21 een jaar geleden en dat er realiteitszin is gekomen op energiegebied.

De heer Van den Berg noemt de redenen voor de afwijzing, namelijk dat de windturbineplannen slecht zijn voor de omgeving en in strijd met de Wet natuurbescherming. Daarnaast wijst hij op het negatieve advies van Rijkswaterstaat met betrekking tot de verkeersveiligheid, waardoor de plannen juridisch gezien niet houdbaar zijn.

Hij stelt vervolgens de vraag hoe het zit met andere windturbineprojecten en of dezelfde onderdelen van de Wet natuurbescherming bij die projecten op dezelfde manier worden getoetst als in het geval van de Noorder IJplas.

De heer **Karar** (PvdA) maakt een punt van orde en vraagt zich af of de vraag van de heer Van den Berg (JA21) wel relevant is voor het voorstel dat nu voorligt.

De **voorzitter** reageert door aan te geven dat er enige ruimte is om uit te wijden over gerelateerde onderwerpen en merkt op dat ook andere partijen van deze marge gebruik hebben gemaakt.

De heer **Van den Berg** (JA21) benadrukt dat zijn vraag zeker relevant is, omdat Provinciale Staten besluiten moeten nemen en de consistentie tussen verschillende dossiers belangrijk is. Hij stelt dat het essentieel is om te weten of de Wet natuurbescherming en adviezen, zoals die van Rijkswaterstaat, op dezelfde manier worden toegepast bij andere windturbineprojecten in de provincie.

Hij vraagt specifiek of Gedeputeerde Staten en de Omgevingsdienst bij andere projecten dezelfde aanpak en realiteitszin zullen tonen als in het huidige dossier bij de Noorder IJplas.

Vervolgens richt hij zich tot zijn collega's, met name de VVD en BBB, en vraagt of zij met deze nieuwe koers in gedachten voortaan kritischer zullen staan tegenover de bouw van nieuwe windturbines.

Daarnaast vraagt hij aan GS of de wetgeving die van toepassing was bij de aanwijzing van het provinciaal belang bij het industrieterrein van Damen Shiprepair, zoals de Wet ruimtelijke ordening of de Omgevingswet, ook relevant kan zijn voor dit project. Hij wil weten of deze wetgeving gebruikt kan worden om consistent op te treden tegen onwenselijke ontwikkelingen op provinciaal belangrijke locaties.

De **voorzitter** merkt op dat de vraag van de heer Van den Berg (JA21) over Damen Shiprepair het onderwerp erg breed trekt.

De heer **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat hij graag verder wil gaan met zijn betoog. Hij verduidelijkt dat hij een vergelijking maakt met de situatie bij het industrieterrein Damen, waar Gedeputeerde Staten een aanwijzing heeft gegeven aan een lagere overheid. Hij vraagt of datzelfde principe hier ook van toepassing zou kunnen zijn in het geval van de ene windturbine bij de Noorder IJplas, en of GS hier dus ook een aanwijzing kan geven.

Statenlid **Van der Waart** (GL) merkt op dat de discussie politiek wordt gevoerd en vraagt de heer Van den Berg (JA21) of hij zelf ook vindt dat hij dit voorbeeld gebruikt om zijn eigen politieke punt te maken.

De heer **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat hij vindt dat hij het debat voert op basis van de feiten en dat hij dezelfde argumentatie aanvoert als vorig jaar. Hij stelt dat hij het dossier heeft gelezen en argumenten heeft gezien met betrekking tot de Wet natuurbescherming en de adviezen van Rijkswaterstaat, en dat hij daarom de opmerking van GroenLinks niet begrijpt.

Statenlid **Van der Waart** (GL) geeft aan dat zij verwarring ervaart, omdat het haar niet duidelijk is hoe het voorbeeld van Damen Shiprepair relevant is voor deze discussie.

De heer **Van den Berg** (JA21) reageert dat dit als een punt van orde had kunnen worden opgeworpen toen hij de heer De Wit interrompeerde. Hij legt vervolgens uit dat volgens de Omgevingswet de provincie, via Gedeputeerde Staten, een aanwijzing kan geven aan een lagere overheid, zoals ze dat eerder hebben gedaan met Damen Shiprepair. Hij noemt dit als een tastbaar voorbeeld en stelt dat dit, naar zijn mening, ook mogelijk zou kunnen zijn bij de gemeente Amsterdam in het kader van de Wet natuurbescherming. Hij benadrukt dat hij niet vraagt om een aanwijzing te geven, maar vraagt of het juridisch gezien mogelijk is om dit te doen volgens dezelfde methodiek.

Mevrouw **Berkvens** (D66) vraagt zich af wat de provinciale basis zou kunnen zijn voor een aanwijzing om te voorkomen dat er een windmolen wordt gebouwd in een gebied dat als RES-gebied is aangewezen en provinciaal is vastgelegd. Ze wil weten welk provinciaal belang JA21 ziet om een aanwijzing te geven.

De heer **Van den Berg** (JA21) waardeert de vraag en legt uit dat als de provincie straks besluit de Verklaring van Geen Bedenkingen niet af te geven op basis van de Wet natuurbescherming of adviezen van Rijkswaterstaat, het provinciale belang in gevaar komt als de gemeente het project toch wil doorzetten. Hij stelt dat het de taak van de provincie is om in zulke gevallen op te treden en de situatie in ogenschouw te nemen.

De heer Van den Berg benadrukt in het vervolg van zijn betoog dat hij zijn taak als Statenlid serieus neemt door te controleren wat er binnen een gemeente gebeurt en vervolgt met een aantal vragen. Hij wil weten

welke wetgeving precies van toepassing is: de nieuwe Omgevingswet of de oude Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), en hoe deze zich verhoudt tot de gemeente Amsterdam. Hij vraagt ook welke juridische mogelijkheden de provincie heeft om het project van die ene windturbine eventueel te blokkeren.

Hij merkt op dat de gemeente Amsterdam alsnog die ene windturbine op dezelfde locatie wil plaatsen, wat volgens hem terugvalt op eerder afgewezen problematiek. Hij vraagt GS welke politieke en juridische mogelijkheden er zijn om dit plan te blokkeren, en of het technisch en juridisch mogelijk is om in te grijpen. Hij wil weten waarom de adviezen van Rijkswaterstaat en de normen van de Wet natuurbescherming niet op deze ene turbine van toepassing zouden zijn.

De heer Van den Berg sluit af met de hoop dat de afwijzing van de drie windturbines niet bij een eenmalige actie blijft en roept op tot consistentie, ook wat betreft de ene turbine. Hij vraagt GS om dezelfde kritische houding aan te nemen bij toekomstige projecten en benadrukt het belang van het behoud van de Noorder IJplas voor inwoners, natuur en recreatie.

Mevrouw **Vonck** (PvdD) benadrukt dat de Partij voor de Dieren consistent is geweest in haar standpunt: zij steunen de energietransitie, maar alleen als windturbines niet in natuurgebieden of dicht bij woonwijken worden geplaatst. Ze geeft aan dat er door de bewoners valide argumenten zijn aangevoerd tegen de plaatsing van turbines nabij woonkernen.

Mevrouw Vonck ziet potentie in de Noorder IJplas als een toekomstige groene oase in het verstedelijkte gebied. Ze stelt dat het gebied kan uitgroeien tot een aantrekkelijke locatie voor bewoners van de toekomstige wijken, zoals Haven-Stad in Amsterdam, de Achtersluispolder in Zaanstad, of de uitbreiding bij Kolkweg in Oostzaan. Ze pleit ervoor om dit gebied te verbinden en te versterken, zodat toekomstige bewoners blijvend kunnen genieten van een groene en gezonde leefomgeving. Ze suggereert dat het verbinden van de Noorder IJplas met het Twiske via het Kolkslootgebied hieraan kan bijdragen.

De fractie van de Partij voor de Dieren steunt daarom het advies van Gedeputeerde Staten om geen Verklaring van Geen Bedenkingen af te geven voor de windturbines.

De heer **Becker** (BBB) geeft aan dat zijn fractie naar de bewoners heeft geluisterd en hun standpunten heeft gehoord. BBB heeft eerder een weloverwogen en onderbouwde beslissing genomen om geen Verklaring van Geen Bedenkingen (VVGB) te verlenen voor de locatie Noorder IJplas. De fractie is niet van inzicht veranderd en blijft bij deze beslissing.

Mevrouw **Berkvens** (D66) vraagt de heer Becker (BBB) om toelichting, omdat hij eerder aangaf tegen de oorspronkelijke ontwerpverklaring te hebben gestemd mede vanwege het participatietraject. Ze wijst erop dat participatie belangrijk is, maar geen onderdeel vormt van de ruimtelijke ordeningsafweging. Ze vraagt hem om dit verder uit te leggen.

De heer **Becker** (BBB) antwoordt dat zijn fractie het totale plaatje bekijkt en dat zij participatie op elk gebied belangrijk vinden, en laat het daarbij.

Mevrouw **Berkvens** (D66) vraagt vervolgens of hij kan bevestigen dat hij een oordeel heeft gevormd waarbij een deel van de motivatie niet voldoet aan de eisen die aan PS zijn gesteld, namelijk dat de uitspraak gebaseerd moet zijn op ruimtelijke ordening.

De heer **Becker** (BBB) geeft aan dat hij niet van inzicht is veranderd sinds de vorige keer en laat het daarbij.

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt de heer Becker (BBB) of hij dezelfde parallellen ziet als JA21 met betrekking tot de Wet natuurbescherming en de adviezen van Rijkswaterstaat. Hij wil weten of deze ook op andere projecten van toepassing kunnen zijn om ze op dezelfde manier tegen te houden.

De heer **Becker** (BBB) antwoordt dat zijn fractie elk project op zichzelf beoordeelt.

Schorsing van 21.02 tot 21.10 uur.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat zij probeert haar antwoorden kort en bondig te houden, ondanks het grote aantal vragen. Ze richt zich op de belangrijkste motivatie van GS en vermijdt suggesties die volgens haar al eerder weerlegd zijn of niet ter zake doen.

Gedeputeerde Kocken benadrukt dat er nu een ander voorstel ligt dan in de conceptfase. Destijds gaf ze al aan dat hoewel GS positief stond tegenover het concept, de definitieve beslissing afhankelijk was van de uitkomst van de natuurvergunningen en het advies van Rijkswaterstaat. Ze gaf destijds aan dat als deze niet positief zouden zijn, dit reden zou kunnen zijn om de VVGB niet definitief af te geven. Volgens haar is dat nu het geval.

Ze bespreekt de vraag of er gewacht kan worden tot de procedures zijn afgerond, maar wijst erop dat de initiatiefnemer GS in gebreke heeft gesteld wegens het niet tijdig nemen van een besluit, wat heeft geleid tot een dwangsom. De initiatiefnemer heeft vervolgens de rechter ingeschakeld om GS te dwingen zo snel mogelijk een besluit te nemen. GS heeft daarom, na het ontvangen en beoordelen van alle benodigde stukken, besloten dat deze niet voldoende waren om de vergunning te verlenen. Gedeputeerde Kocken vindt het tegenstrijdig dat nu gevraagd wordt om te wachten terwijl de initiatiefnemer juist aandringt op een snelle beslissing.

Ze legt uit dat de rechter de situatie beoordeelt op basis van de toen beschikbare informatie (ex tunc). De huidige afwijzingen voor de natuurvergunningen zijn bepalend voor het al dan niet afgeven van de VVGB en uiteindelijk de omgevingsvergunning. Als PS besluit geen VVGB af te geven, kan GS de omgevingsvergunning niet verlenen, aangezien de VVGB daarvoor een voorwaarde is.

Gedeputeerde Kocken benadrukt dat volgens het juridisch advies en jurisprudentie GS de afwijzing van de natuurvergunning als basis mag gebruiken om de VVGB te weigeren. Ze geeft aan dat als alle vergunningen alsnog snel verleend worden, de provincie mogelijk schadeplichtig kan zijn, maar dat de kans dat de natuurvergunningen alsnog worden toegekend volgens het advies zeer klein is. Ze concludeert dat het niet onverantwoord is om op basis van de huidige stukken geen VVGB af te geven en dat het juridisch gezien niet geëigend is om verder af te wachten.

Mevrouw **Berkvens** (D66) dankt Gedeputeerde Kocken voor de juridische toelichting en vraagt specifiek wat er zou gebeuren als de aanvrager van de ingebrekestelling deze zou intrekken, aangezien de aanvrager mogelijk meer baat heeft bij een langere termijn waarin er nog een kans bestaat op een positieve natuurvergunning. Ze wil weten of Gedeputeerde Staten in dat geval de beslissing aan Provinciale Staten zou uitstellen.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat het in het algemeen gebruikelijk is om zo snel mogelijk een beslissing te nemen op basis van de beschikbare stukken. Ze geeft aan dat als er geen ingebrekestelling was geweest en GS niet voor de rechter was gedaagd, en de initiatiefnemer in plaats daarvan vanaf het begin had verzocht om meer tijd om alles mogelijk te maken, er wellicht een andere overweging zou zijn geweest. Gezien de huidige situatie en de stappen die de initiatiefnemer al heeft gezet, is het volgens haar echter niet meer aan de orde om de beslissing uit te stellen.

De heer **Karar** (PvdA) wil weten wat er zou gebeuren als PS besluit de Verklaring van Geen Bedenkingen (VVGB) niet af te geven en het advies van Rijkswaterstaat later toch positief uitvalt en de natuurvergunningen alsnog worden verleend. Hij vraagt naar de gevolgen in dat scenario.

Gedeputeerde **Kocken** reageert door te verwijzen naar het advies van Rijkswaterstaat. Ze benadrukt dat het niet de taak is van GS, en waarschijnlijk ook niet van PS, om een oordeel van Rijkswaterstaat in twijfel te trekken. Een wijziging in de conclusie kan alleen komen als Rijkswaterstaat zelf van inzicht verandert. Gezien de communicatie die al heeft plaatsgevonden tussen de initiatiefnemer, de gemeente Amsterdam en Rijkswaterstaat, verwacht gedeputeerde Kocken niet dat dit advies binnen enkele weken zal veranderen.

De heer **Klein** (CU) stelt dat het advies van Rijkswaterstaat geen dwingende vergunning is, maar slechts een advies. Hij merkt op dat er een contra-expertise ligt en vraagt waarom GS dat advies niet meeweegt. Hij vraagt waarom GS niet de vrijheid neemt om dat advies te beoordelen en te besluiten om het niet als weigeringsgrond op te geven.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat GS inderdaad niet verplicht is om het advies van Rijkswaterstaat te volgen, maar dat zij zich ook niet vrij voelt om te beslissen of Rijkswaterstaat als expert wordt erkend of niet. Ze stelt dat als de second opinion, opgesteld door de gemeente Amsterdam, aan Rijkswaterstaat wordt voorgelegd en zij daardoor van inzicht veranderen, GS dit zal respecteren. Als Rijkswaterstaat echter niet van mening verandert, vertrouwt GS op hun eindoordeel, een werkwijze die volgens haar fatsoenlijk en passend is.

Gedeputeerde Kocken legt uit dat de situatie bij de natuurvergunning vergelijkbaar is: de Omgevingsdienst (OD) beoordeelt deze vergunningen, en zij vertrouwt erop dat dit op een deskundige manier gebeurt. Ze benadrukt dat het niet gepast zou zijn voor GS om de bevindingen van zowel Rijkswaterstaat als de OD in twijfel te trekken of zelf te besluiten dat zij het beter weten. Volgens haar is het belangrijk dat GS de adviezen en beoordelingen van deze overheidsinstanties respecteert en dat zij handelt op basis van de adviezen die er liggen.

Statenlid **Van der Waart** (GL) vraagt wat er gebeurt als PS besluit de VVGB niet af te geven, maar er in een later stadium bij de beslissing op bezwaar wordt geconcludeerd dat de natuurvergunning wel verleend had moeten worden.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat, zelfs als de beslissing op bezwaar zou leiden tot het verlenen van één natuurvergunning, er nog steeds een tweede natuurvergunning ontbreekt en dat er daarnaast nog een negatief advies van Rijkswaterstaat ligt. Ze verduidelijkt dat als beide natuurvergunningen na een lange juridische procedure alsnog verleend zouden worden en Rijkswaterstaat zijn oordeel zou herzien, dan had GS mogelijk tot een positief besluit kunnen komen, vergelijkbaar met de vorige keer.

Echter, ze benadrukt dat bij het huidige besluit de rechter kijkt naar de situatie op het moment van de beslissing (ex tunc). Dit betekent dat de rechter beoordeelt wat er op dat moment voorligt, en niet wat er eventueel later nog aan nieuwe informatie of vergunningen bijkomt. Ze gaat ervan uit dat de beslissing, gebaseerd op de huidige situatie, daardoor stand zal houden.

De heer **De Wit** (VVD) stelt dat er allerlei "alsdan"-vragen worden gesteld, maar benadrukt dat Provinciale Staten in november 2023, op basis van de toen beschikbare informatie, in meerderheid besloten heeft geen Verklaring van Geen Bedenkingen (VVGB) af te geven. Hij stelt dat zelfs als er nu een positief advies van Rijkswaterstaat zou komen, PS al een besluit heeft genomen en dat de kwestie daarmee snel afgehandeld zou zijn.

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat als er geen ruimtelijke belemmeringen waren geweest volgens GS of de Omgevingsdienst, GS een positief advies aan PS zou hebben gegeven. In dat geval zou PS op basis van ruimtelijke argumenten kunnen beslissen om dat advies al dan niet te volgen. Ze benadrukt echter dat deze discussie nu niet relevant is, omdat er op dit moment duidelijke gebreken zijn, zoals ontbrekende vergunningen, die essentieel zijn voor het afgeven van een VVGB. Gezien deze stand van zaken kan GS niet anders dan adviseren de VVGB niet af te geven.

Gedeputeerde Kocken vervolgt haar betoog door te reageren op de vraag of GS nog moet reageren op de brief van de gemeente Amsterdam. Ze bevestigt dat GS dat zeker zal doen. Ze geeft aan dat er deze week een brief is ontvangen van de gemeente, die in lijn ligt met eerdere communicatie. Gedeputeerde Kocken vertelt dat ze hierover contact heeft gehad met de wethouder, en dat de gemeente op de hoogte was van de beslissing van GS. Hoewel de gemeente dus waarschijnlijk al op de hoogte is via het verloop van de bespreking, zal GS de brief fatsoenshalve nog beantwoorden.

Gedeputeerde Kocken gaat verder in op de vraag waarom er wel windmolens in het havengebied kunnen staan en of de regels die hier van toepassing zijn, elders ook gelden. Ze legt uit dat per situatie wordt beoordeeld welke beperkingen er gelden. Waar geen vleermuizen zijn, hoeven bijvoorbeeld geen maatregelen voor vleermuizen genomen te worden. Ze geeft aan dat elke locatie apart wordt beoordeeld op basis van de specifieke omstandigheden en beschermingswaarden die daar gelden. Ze benadrukt dat de natuurwetgeving in het hele land van toepassing is, maar dat de impact verschilt per gebied, afhankelijk van de aanwezige beschermde soorten en gebieden.

Wat betreft de vergelijking met reclamezuilen, erkent gedeputeerde Kocken dat ze begrijpt waarom sommigen die als afleidender ervaren dan windmolens. Ze legt echter uit dat de impact van zulke objecten afhankelijk is van hun locatie en dat de beoordeling uiteindelijk wordt overgelaten aan experts die het totale gezichtsveld analyseren. Als Rijkswaterstaat tot een conclusie komt over verkeersveiligheid, vindt gedeputeerde Kocken dat GS dit oordeel moet respecteren. Ze merkt op dat er theoretisch nog een afweging gemaakt kan worden door het college tussen verkeersveiligheid en de energietransitie. Ze stelt dat GS in zo'n geval zou kunnen besluiten om een extra risico te accepteren als dit de energiewinning bevordert, maar dat dit een onwaarschijnlijke en ongewenste gang van zaken zou zijn. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat de beoordeling van verkeersveiligheid door experts gerespecteerd moet worden en dat als dit het enige bezwaar was geweest, er wellicht alsnog een meerderheid zou zijn die verkeersveiligheid boven energieopbrengst stelde. Ze geeft aan dat het college die afweging echter niet heeft hoeven maken, gezien de andere bezwaren die al bestonden.

Gedeputeerde Kocken reageert op de vraag over het vertrouwen in de provincie. Ze geeft aan dat ze hoopt dat het vertrouwen niet te veel wordt geschaad, maar erkent dat insprekers aan beide zijden zich niet

gehoord voelen en de situatie niet begrijpen. Dit vindt ze treurig, en ze doet haar best om de situatie helder uit te leggen. Ze roept Statenleden op om haar hierbij te helpen in plaats van meer verwarring te veroorzaken, en vraagt iedereen om het vertrouwen in de overheid te bevorderen in plaats van het verder te ondermijnen.

Op de vraag of eerder duidelijkheid gegeven had kunnen worden, antwoordt ze dat dit lastig is. Ze reageert op de suggestie van een "ladder" om de processen te vereenvoudigen door erop te wijzen dat dit juridisch dichtgetimmerd moet worden om rechtszekerheid te garanderen. Ze stelt dat een aanvrager niet zomaar genoeg zou nemen met een interne maatstaf van de provincie als deze niet wettelijk is vastgelegd. Ook als het juridisch vastgelegd zou zijn, moeten volgens haar alle regels nog steeds doorlopen worden, net zoals nu het geval is. Ze erkent dat de regelgeving complex is en geeft de Staten mee dat zij kunnen nadenken over vereenvoudiging, maar ziet op dit moment geen makkelijke oplossing.

Met betrekking tot de vraag of de RES-doelen gehaald zullen worden, geeft gedeputeerde Kocken aan dat dit niet alleen afhangt van dit project, maar erkent dat het een grote uitdaging is die steeds groter wordt. Ze benadrukt dat dit niet betekent dat regels zoals natuurvergunningen genegeerd moeten worden om projecten door te laten gaan. Ze stelt dat de provincie bij elk project moet beoordelen of het binnen de regels past en dat, als dat niet het geval is, het geen reden is om toch door te gaan met het project.

De heer **Klein** (CU) stelt dat het niet de bedoeling van zijn vraag was om de regels te negeren om de RES-doelen te halen. Hij benadrukt dat het hem gaat om de manier waarop burgerinitiatieven voor duurzame energie worden behandeld. Hij vindt dat de provincie een rol heeft in het ondersteunen van deze initiatieven, omdat ze belangrijk zijn voor de energietransitie. De heer Klein wijst erop dat dit project tien jaar lang door de provincie is ondersteund, maar dat het nu op het laatste moment wordt stopgezet. Hij vraagt of GS zich in wil zetten om te voorkomen dat zulke situaties zich herhalen en of GS projecten beter kan begeleiden, zodat men niet na tien jaar alsnog moet concluderen dat het niet lukt.

Gedeputeerde **Kocken** reageert door te erkennen dat er momenten zijn geweest waarop het project geen meerderheid van steun had en dat dit ook weer veranderde. Ze geeft aan dat dit soms het gevolg is van politieke wisselingen. Ze verwijst naar haar eerdere positieve advies tijdens de conceptfase, dat door PS niet werd opgevolgd, wat volgens haar hun goed recht is. Gedeputeerde Kocken stelt dat ze een initiatiefnemer niet van tevoren kan garanderen dat een project zal slagen of niet. Sommige initiatieven zijn inderdaad onmogelijk en dat wordt dan ook direct gecommuniceerd. Ze benadrukt dat de provincie in de RES-zoekgebieden veel moeite doet om te beoordelen of projecten kansrijk zijn en dat er veel inspanningen zijn geleverd om dit project in te passen, en noemt daarbij ook de periode van oud-gedeputeerde Stigter. Ze geeft aan dat ze teleurgesteld is dat het niet gelukt is, maar dat ze gezien de ontbrekende natuurvergunningen niet met goed fatsoen kan zeggen dat het project toch door kan gaan.

De heer **Klein** (CU) vraagt waarom er niet eerder gekeken is naar de aanwezigheid van vleermuizen in het havengebied. Hij stelt dat, als er daar geen vleermuizen zijn en wel in de Noorder IJplas, initiatiefnemers gewaarschuwd hadden moeten worden dat de Noorder IJplas niet geschikt zou zijn voor het project. Hij uit zijn frustratie dat de provincie het volgens hem heeft laten gebeuren, waardoor het nu misgaat.

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat er in de loop der tijd veel obstakels zijn geweest die onderzocht en aangepakt moesten worden, zoals het luchthaven inpassingsbesluit (LIB) en een helikopterplatform dat een probleem bleek te zijn. Ze benadrukt dat veel van deze problemen uiteindelijk oplosbaar bleken te zijn. Wat betreft de vleermuizen geeft ze aan dat het destijds niet voorspelbaar was dat het project

uiteindelijk daarop zou stranden. Ze vindt dat het niet realistisch is om dit tien jaar van tevoren te kunnen voorspellen en ziet daarom niet hoe dit opgelost had kunnen worden.

De heer **Klein** (CU) uit zijn zorgen over de manier waarop de Omgevingsdienst de vergunning heeft afgewezen. Hij merkt op dat de afwijzing volgens de OD is gebaseerd op procedurele en praktische bezwaren met betrekking tot het uitgevoerde onderzoek. De heer Klein krijgt het gevoel dat de provincie na 13 november vorig jaar een negatieve houding heeft aangenomen en actief heeft gezocht naar redenen om het project te stoppen in plaats van het te faciliteren.

Gedeputeerde **Kocken** reageert door deze suggestie van de hand te wijzen. Ze benadrukt dat het proces is verlopen zoals dat normaal gebeurt, waarbij de OD de beoordeling uitvoert en vervolgens een advies uitbrengt. Ze legt uit dat het aanvankelijke advies positief was, maar dat het door het ontbreken van bepaalde noodzakelijke onderdelen uiteindelijk negatief werd. Gedeputeerde Kocken betreurt dit, maar benadrukt dat ze niet heeft aangestuurd op een negatieve uitkomst of op het stoppen van inspanningen om het project te laten slagen. Ze benadrukt dat de OD autonoom en op basis van hun expertise werkt en dat zij en haar college het advies volgen zonder dit te beïnvloeden. Ze verduidelijkt dat zij de OD niet heeft aangestuurd en dat de procedures op een gebruikelijke manier zijn doorlopen.

Mevrouw **Van den Bogaerde** (VOLT) vraagt of de natuurregels tijdens de looptijd van het project zijn aangepast. Ze wil weten of er veranderingen zijn geweest die invloed hebben gehad op de beoordeling van het project. Mevrouw Van den Bogaerde suggereert vervolgens dat, als de regels inderdaad zijn veranderd, de initiatiefnemers hier wellicht niet op afgerekend kunnen worden. Ze wijst erop dat de initiatiefnemers mogelijk pas later met bepaalde vereisten, zoals het onderzoek naar vleermuizen, zijn geconfronteerd vanwege deze veranderingen.

Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat de natuurregels niet zijn veranderd tijdens de projectperiode. Ze legt uit dat op het moment van een vergunningaanvraag altijd de regels van dat moment worden toegepast, ongeacht hoe lang het project al loopt. Dus zelfs als het project vijftien jaar geleden is gestart, gelden de regels die op het moment van de aanvraag van toepassing zijn.

De heer **Van den Berg** (JA21) begint met een compliment aan gedeputeerde Kocken voor haar heldere uitleg over het legaliteitsbeginsel en de rolverdeling tussen GS en PS. Hij vraagt vervolgens of de RES-doelen (Regionale Energiestrategie) nog relevant zijn als inhoudelijk argument voor het afwijzen van de VVGB of dat dit niet ter zake doet.

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat de VVGB (Verklaring van Geen Bedenkingen) gebaseerd is op ruimtelijke gronden en dat de inpassing van een project al dan niet mogelijk moet zijn binnen die context. Ze legt uit dat de RES hierbij wel relevant is, omdat een project alleen mogelijk is binnen een aangewezen RES-zoekgebied volgens de omgevingsverordening van de provincie. Als het gebied niet was aangewezen als zoekgebied, zou het ruimtelijk niet passen en zou de omgevingsverordening het project niet toestaan.

Ze vervolgt dat, zolang er een zoekgebied is, een windmolenproject daar gerealiseerd kan worden, mits het voldoet aan alle overige regels. De VVGB beoordeelt of het project past binnen deze regels, vooral als het om een project van meer dan vijftien megawatt gaat en als de aanvraag voor 1 januari is ingediend, zoals in dit geval. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat dit een oude aanvraag is en dat daarom het oude recht van toepassing is. Ze voegt toe dat als de aanvraag nu zou worden ingediend, PS niet meer het bevoegd gezag zou zijn.

De heer **Dijksen** (SP) reageert op de woorden van gedeputeerde Kocken en vraagt of zij erkent dat de afwijzing van de Omgevingsdienst niet alleen te maken had met de vleermuizen, maar ook met andere factoren.

Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dit en legt uit dat het niet alleen ging om de vleermuizen, maar ook om de geweigerde soortenbeschermingsonthefing en twee natuurvergunningen die niet zijn verleend. Ze benadrukt dat deze drie punten samen, inclusief het negatieve advies van Rijkswaterstaat, voldoende redenen vormen om niet tot een positief oordeel te kunnen komen. Ze voegt eraan toe dat, als de natuurvergunningen wel verleend zouden zijn, dit tot een moeilijk gesprek had geleid binnen GS en ook met PS, en dat ze niet kan voorspellen hoe dat zou zijn uitpakkt.

Mevrouw **Berkvens** (D66) vraagt of er voldoende is geprobeerd om samen met de initiatiefnemers te onderzoeken wat er mogelijk was met betrekking tot de natuurvergunningen, aangezien een groot deel van de afwijzing te maken had met ontbrekende gegevens. Ze stelt voor om misschien een vorm van mediation in te zetten om aanvullend onderzoek te doen, voordat er een definitieve beslissing wordt genomen, gezien het lange traject dat dit project al heeft doorgemaakt.

Gedeputeerde **Kocken** reageert door te wijzen op het feit dat de provincie eerst in gebreke is gesteld en vervolgens voor de rechter is gedaagd door de initiatiefnemer om snel tot een beslissing te komen. Ze stelt dat het tegenstrijdig is dat de initiatiefnemer aan de ene kant aandringt op een snelle beslissing via de rechter, en aan de andere kant suggereert om de tijd te nemen voor mediation en verder onderzoek. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat ze beide belangen begrijpt, maar dat het niet mogelijk is om beide tegelijkertijd te behartigen. Ze legt uit dat als de provincie had gekozen om langer de tijd te nemen, dit zou kunnen leiden tot kritiek vanwege het in gebreke blijven, terwijl de initiatiefnemer had aangedrongen op spoed. Gedeputeerde Kocken geeft aan dat ze deze aanpak niet wenselijk acht, omdat het erop lijkt dat de provincie dan altijd fout zou zitten, ongeacht wat er wordt besloten. Ze maakt duidelijk dat de initiatiefnemer zelf om de snelle beslissing heeft gevraagd, wat deze huidige situatie heeft veroorzaakt. Hoewel ze begrip toont voor de opmerkingen over het nemen van extra tijd, vindt ze dat dit op dit moment niet meer haalbaar is.

Gedeputeerde Kocken gaat verder met haar betoog en reageert op de suggestie om de bouw van één windmolen tegen te houden. Ze stelt dat deze vraag eigenlijk niet bij de huidige discussie past, maar legt uit dat zelfs als er een aanwijzing zou komen waarbij een industrieterrein van provinciaal belang wordt aangewezen, een windmolen nog steeds kan worden geplaatst. Ze benadrukt dat het niet zo is dat de provincie zomaar gemeenten kan overrulen als zij iets doen wat de provincie wellicht niet wenselijk vindt.

Gedeputeerde Kocken verduidelijkt dat de vraag die nu voorligt, gaat over de plaatsing van drie windmolens en dat de gemeente Amsterdam als bevoegd gezag moet beslissen of er eventueel één windmolen kan worden geplaatst. Zij stelt dat als Amsterdam een positieve beoordeling geeft, het niet de taak is van de provincie om dit te blokkeren enkel omdat zij er een andere mening over hebben. Ze benadrukt dat de provincie verantwoordelijk is voor haar eigen bevoegdheden en dat gemeenten zoals Amsterdam voor hun eigen besluiten verantwoordelijk zijn.

Gedeputeerde Kocken herinnert eraan dat ze bij de concept VVGB al heeft uitgelegd dat zij geen juridische grond ziet om zich met de beslissing van Amsterdam te bemoeien en dat ze dit ook onwenselijk acht. Ze wijst erop dat het inconsistent is dat sommige Statenleden enerzijds vinden dat de provincie zich nergens mee mag bemoeien, zoals in het geval van de gemeente Hollands Kroon, maar anderzijds willen dat de

provincie de gemeente Amsterdam overrulet wanneer deze iets besluit wat zij niet wenselijk achten. Ze benadrukt dat dit inconsequent is en dat de provincie haar eigen rol en bevoegdheden moet respecteren.

De heer **Van den Berg** (JA21) stelt dat hij het eens is met gedeputeerde Kocken, maar vraagt of het niet mogelijk is dat als Amsterdam één windmolen toestaat, dit juridisch gezien kan betekenen dat de gronden voor het weigeren van drie windmolens door de provincie niet gegrond zouden kunnen worden bevonden door een rechter. Hij vraagt of het toestaan van één molen niet impliceert dat het besluit om er drie te weigeren mogelijk onterecht was.

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat elke zaak op zichzelf staat en dat een rechter niet automatisch zal aannemen dat omdat één windmolen ergens wordt toegestaan, drie windmolens ook hadden moeten worden toegestaan. Ze benadrukt dat de beoordeling van drie windmolens gebaseerd is op de specifieke omstandigheden, zoals de locatie, afmetingen, en andere aspecten die allemaal zijn onderzocht. De situatie in Amsterdam, waar mogelijk één molen wordt geplaatst, wordt afzonderlijk getoetst. Ze stelt dat de conclusie van één project niet automatisch voor een ander project geldt, net zoals je niet zou aannemen dat als één woonwijk mag worden gebouwd, er dan zomaar tien bij kunnen komen.

De heer **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat hij probeert te begrijpen hoe dit juridisch in zijn werk gaat, en vraagt specifiek of de Wet natuurbescherming die van toepassing is op het provinciale besluit, ook in Amsterdam zou gelden.

Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat de natuurbeperkingen ook in Amsterdam gelden en dat de specifieke locatie en de molen die wordt gekozen van belang zijn. Ze legt uit dat als Amsterdam de molen kiest die het dichtst bij het kruispunt staat, ze ook een negatief advies van Rijkswaterstaat kunnen krijgen, maar dat dit uiteindelijk aan het college en de gemeenteraad van Amsterdam is om daar een afweging over te maken. Als de initiatiefnemer in Amsterdam ervoor kiest om een andere molen te plaatsen, bijvoorbeeld de zuidelijke molen die minder problemen oplevert met de natuur- en verkeersveiligheidsaspecten, dan kan het goed zijn dat die ene molen wel kan worden geplaatst. Hiermee zou Amsterdam dan voldoen aan de eisen zonder dat dit betekent dat de drie molens in de provincie ook automatisch toegestaan zouden moeten worden.

Tweede termijn commissie

De heer **Dijksen** (SP) bedankt de gedeputeerde voor haar heldere uitleg. Hij geeft aan dat hij de teleurstelling van zijn collega's goed begrijpt, maar benadrukt dat het de vorige keer om een conceptbesluit ging, wat altijd risico's met zich meebrengt. Hij waardeert dat veel collega's het belang van de Wet natuurbescherming erkennen en moedigt hen aan deze gedachte vast te houden.

De heer **Dijksen** uit echter zijn zorgen over de bewoners van de woonboten. Hij merkt op dat, hoewel de wooncrisis een groot probleem is, slechts enkele fracties oog lijken te hebben voor de gezondheid van deze bewoners. Hij vraagt zich af hoe andere fracties hiernaar kijken en of ze van plan zijn deze bewoners te verplaatsen, en zo ja, waar naartoe. De heer **Dijksen** benadrukt dat dit gevolgen heeft voor het behoud van een gezonde leefomgeving en dat gezondheid voorop moet blijven staan. Ten slotte kondigt hij aan dat hij later nog vragen en opmerkingen zal maken over het laagfrequent geluid, als daar nog gelegenheid voor is.

De heer **Karar** (PvdA) bedankt de gedeputeerde en complimenteert haar voor de heldere uitleg, daarbij erkennend dat het een moeilijk dossier is met veel verliezers. Hij begrijpt dat de situatie pijnlijk is, vooral voor de initiatiefnemers en dat het vertrouwen bij de omwonenden laag is. De heer **Karar** stelt voor dat er

in de toekomst tijd en ruimte wordt genomen om lessen te trekken uit deze casus, zodat komende projecten beter kunnen worden begeleid. Hij benadrukt het belang van een betrouwbare provincie en het goed meenemen van de omgeving in het proces. Daarnaast oppert hij dat het wellicht goed zou zijn om het Rijk op te roepen een actievere rol te spelen en een gedegen handboek te ontwikkelen, zodat er duidelijke richtlijnen zijn voor toekomstige projecten.

De heer **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat hij het niet helemaal begrijpt en vraagt verduidelijking. Hij heeft het antwoord van de gedeputeerde gehoord en vond het duidelijk; er is een basis waarop een vergunning wordt aangevraagd en er kunnen onvoorziene zaken optreden. Hij suggereert dat dit duidelijk is en vraagt waarom er dan nog behoefte is aan een nieuwe regel.

De heer **Karar** (PvdA) erkent dat de heer Van den Berg het goed heeft gehoord, maar legt uit dat hij doelt op het leren van de voorspelbare zaken en lessen uit deze specifieke situatie. Hij benadrukt dat er altijd onvoorziene zaken zullen zijn, maar dat er mogelijk verbeterpunten zijn op het gebied van zaken die wel voorspelbaar waren. Hij stelt voor om op een later moment te analyseren wat er mis is gegaan en wat verbeterd kan worden, omdat het proces nogal rommelig is verlopen. Volgens hem is het belangrijk om te evalueren, zelfs als er misschien geen verbeterpunten uitkomen, maar mogelijk ook wel.

De heer **Van den Berg** (JA21) vraagt waar de heer Karar (PvdA) precies verbeterpunten ziet, aangezien de beslissing een bevoegdheid is van Provinciale Staten. Hij wil weten wat de heer Karar bedoelt met zelfreflectie.

De heer **Karar** (PvdA) antwoordt dat het verstandig is om de evaluatie af te wachten voordat er conclusies worden getrokken over mogelijke verbeterpunten.

De heer **Dijksen** (SP) vraagt of de heer Karar (PvdA) het als oplossing ziet om geen concepten meer te bespreken en te wachten tot dossiers volledig onderzocht zijn voordat er beslissingen worden genomen.

De heer **Karar** (PvdA) geeft aan dat hij niet diep genoeg in de materie zit om hierover een definitieve uitspraak te doen en dat hij liever heeft dat experts hiernaar kijken. Hij benadrukt dat het goed is om zulke zaken grondig te evalueren, vooral omdat er nu zoveel partijen teleurgesteld zijn en hun vertrouwen geschaad is. Hij wijst erop dat zowel omwonenden als initiatiefnemers getroffen zijn en dat dit mogelijk de geloofwaardigheid van de overheid aantast voor toekomstige projecten.

De heer **Dijksen** (SP) vraagt vervolgens of de heer Karar denkt dat het probleem voortkomt uit het feit dat er over een concept is besloten terwijl er nog onvoldoende informatie beschikbaar was voor een gefundeerd besluit.

De heer **Karar** (PvdA) antwoordt dat dit project al veel langer loopt dan alleen het afgelopen jaar en dat het traject voor zowel initiatiefnemers als omwonenden al jaren speelt. Hij benadrukt dat een evaluatie van het hele proces daarom verstandig is.

Mevrouw **Van den Bogaerde** (Volt) bedankt Gedeputeerde Staten voor de uitleg en stelt een korte vraag. Ze vraagt of de initiatiefnemers eerst het besluit over de natuurvergunning hebben aangevochten of dat ze eerst GS in gebreke hebben gesteld vanwege het uitblijven van een snel besluit.

Mevrouw **Berkvens** (D66) bedankt ook de gedeputeerde en geeft aan de positie van de gedeputeerde te begrijpen. Ze benoemt het spanningsveld tussen enerzijds de druk om snel een besluit te nemen en

anderzijds het feit dat er nog een bezwaar ligt. Mevrouw Berkvens vindt dat het proces lang heeft geduurd en dat het huidige negatieve besluit nu met spoed door Provinciale Staten wordt behandeld. Ze uit haar zorgen dat dit het vertrouwen van initiatiefnemers in de overheid kan schaden en vraagt de gedeputeerde om hierop te reflecteren.

Daarnaast stelt ze een procedurele vraag. Ze vraagt of het klopt dat er voor de provincie weinig risico is als ze nu geen Verklaring van Geen Bedenkingen afgeven, omdat getoetst wordt op basis van de huidige kennis. Ze wil bevestiging dat, zelfs als er uiteindelijk een gegrond bezwaar tegen de natuurvergunningen is, dit geen invloed meer heeft omdat de verklaring dan al onherroepelijk is. Ze vraagt de gedeputeerde om dit te bevestigen.

De heer **De Wit** (VVD) benadrukt dat de VVD op basis van de informatie die zij in november vorig jaar hadden, zich voldoende toegerust voelde om een afweging te maken over de kwaliteit van de ruimtelijke ordening. Hij geeft aan dat de VVD dit, indien nodig, opnieuw zal doen. Daarnaast spreekt hij steun uit voor de aanpak van het college om snel te reageren op het verzoek dat nu voorligt, met inachtneming van de bezwaren van de initiatiefnemers. De heer De Wit vindt dat een partij die snel escaleert, niet beloond hoeft te worden met mediation of toenadering. Hij benadrukt dat de VVD voorstander is van een snelle afhandeling en steunt daarom de aanpak van het college.

De heer **Faassen** (50PLUS) geeft aan dat 50PLUS consistent is in hun beoordelingen. Hij spreekt zijn bewondering uit voor de Gedeputeerde Staten en prijst de bevlogenheid en passie van de gedeputeerde. Hij moedigt hen aan om op deze manier door te gaan. Tegelijkertijd merkt hij op dat hij het gevoel heeft dat er wederom veel sterkte gewenst moet worden aan de bewoners, wat hij betreurt. Ten slotte stelt hij voor om de voordracht als hamerstuk door te leiden naar Provinciale Staten.

De heer **Van den Berg** (JA21) begint met complimenten voor de gedeputeerde. Hij benadrukt dat, hoewel JA21 politiek vaak anders in de discussie staat, er juridisch gezien niets op het betoog van de gedeputeerde aan te merken is. Hij sluit zich aan bij de heer Faassen (50PLUS) en zegt dat de gedeputeerde goed werk verricht.

Vervolgens uit hij zijn verbazing over de herhaling van vragen door anderen, terwijl de gedeputeerde volgens hem duidelijk heeft uitgelegd dat het legaliteitsbeginsel gevolgd moet worden en dat de wet zoals die is toegepast moet worden. Hij vindt het onbegrijpelijk dat dit nog steeds ter discussie staat, aangezien de gedeputeerde handelt op verzoek van de initiatiefnemers. Hij benadrukt dat hij de gedeputeerde hierin steunt en begrijpt niet waarom dit als fout van het college wordt gezien.

De heer **Becker** (BBB) geeft aan dat hij eigenlijk niets meer wilde zeggen, maar toch zijn complimenten wil uitspreken aan gedeputeerde Kocken. Daarnaast roept hij zijn collega's op om kort van stof te zijn, aangezien volgens hem vertrouwen in de politiek bij de burger begint met beknopte en duidelijke communicatie.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Kocken** bedankt voor de complimenten en houdt haar reactie kort. Ze beantwoordt de vraag van mevrouw Van den Bogaerde (Volt) door de volgorde van gebeurtenissen toe te lichten: de aanvragen voor de natuurvergunningen dateren van maart 2023 en de afwijzingen volgden op 9 en 12 juli 2024. De ingebrekestelling vond plaats op 17 juni 2024 met een termijn tot 2 juli 2024, die niet werd gehaald. Daarna kwamen de afwijzingen en vervolgens werd op 25 juli 2024 beroep ingesteld bij de rechtbank, nadat duidelijk was dat de vergunningen er niet zouden komen.

Op de vraag van de heer Karar over de noodzaak van een handboek, antwoordt gedeputeerde Kocken dat ze dat ingewikkeld vindt. Ze stelt dat een overheid altijd lerend moet zijn en dat verbeterkansen binnen processen worden opgepakt door de ambtenaren. Ze raadt het inschakelen van externe experts om het proces te analyseren af. Ze erkent dat het RES-proces complex is en dat dit niet alleen voor dit dossier geldt, maar op meerdere plekken tot complicaties leidt. Ze benadrukt dat er in het RES-proces voldoende waarborgen zijn ingebouwd om te evalueren wat nodig is, maar dat sommige problemen helaas niet te voorkomen zijn.

De heer **Karar** (PvdA) sluit zich aan bij de woorden van gedeputeerde Kocken. Hij verduidelijkt dat zijn opmerking niet bedoeld was als een oproep om een commissie met ingehuurde experts in te stellen. Het ging hem meer om de gedachte dat er lessen te trekken zijn uit dit proces.

Mevrouw **Berkvens** (D66) vraagt om duidelijkheid over de bezwaarprocedures van de initiatiefnemer met betrekking tot de natuurvergunning. Ze wil weten of het niet afgeven van een verklaring betekent dat deze procedures bij voorbaat zinloos zijn, aangezien het besluit dan al definitief is.

Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat de bezwaarprocedures niet per definitie zinloos zijn. Als er voor de beslissing van de Gedeputeerde Staten nog een uitspraak komt, zal die worden meegewogen in de beoordeling door de rechter. Als de procedure echter langer duurt, kan het inderdaad minder zinvol zijn. Ze geeft aan dat ze niet met zekerheid kan zeggen of het dan volledig nutteloos is en dat dit een afweging is die een advocaat voor de initiatiefnemer zou moeten maken. Ze wil zich daar verder niet over uitspreken.

De heer **Becker** (BBB) doet een ordevoorstel. Na de uitleg van de gedeputeerde en het horen van de andere sprekers stelt hij voor om, om verdere discussie tijdens de Provinciale Statenvergadering te voorkomen, het onderwerp als hamerstuk door te geleiden.

De **voorzitter** concludeert dat het agendapunt voldoende is besproken. Na een inventarisatie in de commissie concludeert de voorzitter dat de definitieve Verklaring van geen Bedenkingen windturbines Noorder IJplas gemeente Amsterdam als bespreekstuk zal worden doorgeleid naar de Provinciale Statenvergadering van 18 november 2024. Het verslag van deze bespreking zal aan de stukken van de PS-vergadering worden toegevoegd.